

Polština plačana v gotovini.

Beri danes
„Zemlje je dasti“

v gospodarski prilogi!

Prezzo L. 0.35

Domoljub

V Ljubljani 11. junija 1941-XIX

Leto 54 · Štev. 24

Redazione e Amministrazione: Lubiana, Kopitarjeva 6 — Abbonamenti: Anno 38 din; L. 11.50. Estero anno 60 din.

Duce sprejel Ljubljanski sosvet

Strogo se bodo izvajala določila podeljene Ustave

Odposlanstvo ljubljanske pokrajine, ki je pod vodstvom ljubljanskega Visokega Komisarja Eksc. Grazioliija v soboto dopoldne dopotovalo v Rim, se je v soboto najprej poklonilo grobovom vladarjev v Pantheonu, pred spomenikom Neznanege junaka ter na Kapitolu pred spomenikom padlih fašistovskih borecev. Nato so si ogledali najvažnejše novejšje pridobitve in javna dela v Rimu.

V nedeljo dopoldne ob pol 12 pa je bil sosvet z ljubljanskim županom dr. Adlešičem sprejet pri Duceju. Člane sosveta je Mussoliniju predstavil Visoki Komisar Eksc. Grazioli, ki je ob tej priliki imel naslednji govor:

DUCE!

Izredna čast, katero ste izkazali meni in članom sveta, je visoko odlikovanje za vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine, katero v tem vidu nov dokaz Vaše velikodušne dobrohotnosti ter je v svoji duši za to globoko hvaležno. Dovolite Duce, da v Vaši navzočnosti potrdim popolno lojalno sodelovanje, katero sem našel pri prebivalstvu v izpolnjevanju vladnih dolžnosti, ki ste mi jih zapuili. Te dolžnosti so bile in bodo izpolnjevane s popolno avtoriteto in odločnostjo in neupogljivo fašistično pravičnostjo pri delu za blagor prebivalstva za povzdigo vseh strok kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja pokrajine v okviru Velikega Fašističnega Imperija, ki ste ga Vi ustvarili, ter v popolni pokorščini ukrepov, katere ste Vi izdali.

Zdaj, ko je urejeno redno življenje v pokrajini, naše delovanje stremi posebno za industrijskim in zlasti poljedelskim razvojem tega ozemlja, zakaj sama pokrajina namerava dati čimprej, v kolikor dopuščajo človeške možnosti, svoj aktivni prispevek v okviru nacionalno gospodarskega življenja. Javna dela, ki ste jih Vi, Duce, odredili, rešujejo na eni strani vprašanja temeljne važnosti za življenje prebival-

stva, z druge strani pa s svojim veličastnim programom nudijo možnost zaposlitve in ustvarjajo zadovoljstvo med delovnim ljudstvom.

Nato je svetnik dr. Natlačen prebral v italijanskem in slovenskem jeziku naslednjo izjavo:

DUCE!

Dovolite mi, da se Vam kot tolač članov sosveta in vsega slovenskega prebivalstva Ljubljanske Pokrajine zahvalim za visoko čast, ki ste nam jo izkazali s tem, da ste nam dali izredno priliko, da moremo osebno ponoviti izraze iskrene in spoštljive vdanosti in popolne lojalnosti vsega prebivalstva.

DUCE!

Globoka je in bo hvaležnost našega naroda za plemenite ukrepe, ki ste jih, prešinjene s toliko človečansko in rimsko pravičnostjo, storili zanj in mu s tem dali možnost za razvoj kulture in gospodarskega napredka v naročju velike Fašistične Italije. Ko boste blagovolili počastiti našo provinco s svojim visokim obiskom, Vam bo naš narod vesel in s ponosom izrazil svoja čustva.

DUCE!

Tudi Vaše odredbe se z naglico rešujejo v naši pokrajini. To so vprašanja, ki so skozi dolga leta čakala rešitve. Ko Vam ponovno zagotavljamo svojo globoko hvaležnost, si upam izraziti nado, da ne boste Slovincem nikdar odrekli naklonjenosti svojega varstva.

Na pozdravna nagovora je odgovoril Duce, ki je v daljšem izvajanju dal nova politična, upravna in gospodarska navodila za rešitev vseh vprašanj, ki se tičejo Ljubljanske Pokrajine in njenega prebivalstva, ter s tem še enkrat prepričljivo pokazal vse svoje razumevanje za slovenske potrebe in svojo naklonjenost do Ljubljanske Pokrajine in njenega prebivalstva.

Ob sprejemu pri Duceju

statut, v okviru katerega je dobilo slovensko ljudstvo svojo etnično in kulturno svobodo, je poplačal pričakovanje, ki so ga gojili Slovinci do Duceja. Ni majhno dejstvo in ne brez velike značilnosti, če misli krmar velike države sredi najbolj zapletenih vojnih razmer na avto-

nomijo majhnega naroda, ki je postal žrtev vojnih razmer. Kot dokaz in podkrepitev zagotovila o etnični kulturni avtonomiji pa je bila razglasitev velikih javnih del v Sloveniji. S tem je namreč podan najboljši dokaz, da avtonomija ne bo ostala le pri besedah. Obenem pa se je že s tem načela gospodarska in socialna obnova, ki bo prinesla deliti zavidenja vredno bodočnost, ne le na gospodarskem, marveč tudi na kulturnem področju.

Na tej podlagi moramo razumeti obisk, ki ga je naredil pri Duceju Ekscelencia Visoki Ko-

Slovenski narod je bil v teku zgodovine mnogokrat bridko preizkušan, vendar pa je iz vseh skušenj vedno srečno izšel po modrih načrtih božje Previdnosti. Zdi se, da je tudi tokrat božja Previdnost posegla vmes ter nam z italijansko okupacijo uspešno načela pot do lepše bodočnosti. Drug za drugim so se vrstili pomembni dogodki in ukrepi, ki jih je Duce odredil v korist in blagobit Ljubljanske pokrajine, in ki bodo gotovo ostali mejnik v zgodovini slovenskega naroda. Že dejstvo, da je dobila Ljubljanska pokrajina avtonomen

misar Grazioli z ljubljanskim sosvetom. Nismo pričakovali, da se bo to zgodilo tako hitro. Komaj je minil mesec dni po razglasitvi avtonomne ustave, že odhajajo zastopniki Slovencev k Duceju, da z osebnim stikom vpleljejo Ljubljansko pokrajino k še večjemu sodelovanju z ostalim delom Kraljevine. Razumevanje, ki ga je ob tej priložnosti pokazal Duce za potrebe slovenstva, je za Slovence prav za prav najmočnejše poročilo, da bo šlo vse po začrtani poti naprej. Tako nam je sprejem slovenskih zastopnikov pri Duceju zopet prinesel novih dokazov, da se bo ta, kar je obljubljeno, tudi v resnici izvršilo.

Za javna dela

Ministrski svet je na Ducejev predlog odobrili prvi načrt za velika javna dela v Ljubljanski pokrajini. Gre skupaj za dela v znesku pol milijarde dinarjev (150 milij. lir), razdeljenih na tri obroke. Prvi obrok obsega 70 milijonov lir.

Novo važne odredbe

Kdor koli se je do 1. aprila 1941-XIX dalje priselil v Ljubljansko pokrajino s katerega koli drugega ozemlja izven te pokrajine ali se priselil kasneje, se mora priglasiti pri občini, kjer se je nastanil. Priglasiti se morajo tudi tisti, ki so bili pristojni ali so bivali v Ljubljanski pokrajini, so pa odšli pred 1. aprilom 1941-XIX, a so se vrnili na bivanje od tega dne dalje ali se vrnejo kasneje. Prijave iz prednjih členov morajo vložiti tisti, ki so na dan, ko je bila izdana ta uredba, že bivali v Ljubljanski pokrajini, v desetih dneh od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, tisti pa, ki se priselijo kasneje, v 48 urah od priselive. Kršitelji določb te naredbe, ki stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino, se kaznujejo denarno s 500 do 2000 din, v hujših primerih pa s zaporom do treh mesecev.

Brzjavke

Za državne in zasebne brzjavke iz Ljubljanske Pokrajine kamor koli razen v sovražne države so dovoljene italijansko, slovensko, nemško, francosko, hrvaško, albansko in črnogorščino. Za zasebne brzjavke ni dovoljeno skrivno besedilo. Za zasebne brzjavke niso dovoljeni plačani odgovori. Brzjavke se sprejemajo na popolno odgovornost odposiljateljev. Brzjavke se ed-pravilno kakor to dovoljuje položaj uradov in prog. Za zasebne brzjavke v Italijo in bivšo jugoslovansko ozemlje, zasedeno po italijanski vojski, je pristojbina tista, kakor v Ljubljanski Pokrajini. Za navadne zasebne brzjavke na Hrvaško je pristojbina po sedanjih zamenjavi 1.28 lir za besede ali 4.26 dinarjev. Brzjavke v drugo bivše jugoslovansko ozemlje, ki ni zasedeno po italijanski vojski, se ne sprejemajo dokler ne bo služba obnovljena.

Pošiljanje denarja

Od 16. junija bo uveden promet s poštnimi nakaznicami med Ljubljansko Pokrajino in med Kraljevino Italijo ter med bivšimi jugoslovanskimi ozemlji pod italijansko zasedbo. Poštni uradi v Pokrajini se bodo pri tem ravnali po mednarodnih delovnih, pristojbine pa bodo tiste, kakor v Ljubljanski Pokrajini. Denar za vplačila in za izplačila bo izključno italijanski. Nobena nakaznica pa se ne bo mogla glasiti na višji znesek, kakor na tisoč lir.

Carina ob uvozu živih, cementa itd.

Carine in drugih carinskih davčin ob uvozu s ozemlji bivše jugoslovanske države, ki niso zasedena po italijanski vojski, so oproščeni: živila in navadna oblačila (obleka, perilo, čevlji, pokrivala), kakor tudi cement, spno, premog in modra galica. Oprostitev se ne nanaša na notranje davke za izdelavo, prodajo in potrošnje, za katere ostanejo nespremenjeni doslej veljavni predpisi. Med Ljubljansko Pokrajino in drugimi ozemlji bivše jugoslovanske države, ki niso zasedena po italijanski vojski, je izmenjava, ki je predhodno dovolil Visoki Komisariat, opreščena vseh carin in carinskih davčin, take uvoznih kakor izvoznih.

Glavni deli v novem načrtu obsegajo obsežna cestna dela. Načrt določa popolnoma novo ureditev vsega cestnega omrežja, pri čemer bo sodelovala tudi pokrajina in občina.

Drugi del proračuna je namenjen za izpolnitev bolnišnice, zlasti za kirurški oddelek in novi kirurški paviljon, ki sta zdaj v obupnem stanju. Tretji del prvega obroka pa pojde za vseučilišče in bodo s tem denarjem dokončali knjižnico in razne vseučiliške zavode.

Pet milijonov lir iz zgoraj vsoje je namenjeno za postavitev 150 ljudskih stanovanjskih hiš, kar predstavlja polovico števila hiš, katerih postavitev načrt določa za dve leti. Vsega bo torej po tem načrtu postavljenih v Ljubljani 300 novih stanovanjskih hiš.

Določeno je, da bodo pri vseh teh velikih delih imela prvenstvo podjetja in delavci iz Ljubljanske pokrajine. Izvedba tega načrta bo silno pospešila splošno delavnost, pozivila in razmahnila gospodarsko življenje v pokrajini, velikemu delu prebivalstva pa zagotovila kruh in obstanek.

Stroga zatemnitev je še vedno v veljavi!

Nobena svetloba ne sme v spodaj označenem času pribijati skozi okna stanovanj ali pa skozi vrata javnih prostorov. Zatemnitev oken obsega tudi tiste dvoriščne stran ali pa proti parkom, vrtovom itd. Prepovedano je uporabljati žepnih svetilnik, ki nimajo modrega zastirala ali pa niso zasenčene. Te svetilnike se smejo uporabljati samo tako in v tistih krajih, kjer se ne uporablja javna omejena rasveteljava. Motorna vozila morajo imeti svoje luči zastrte s predpisanimi zastirali-uporabljati ne smejo pa močnih luči, še manj pa, da bi uporabljali na križiščih. Od 9. junija naprej se zatemnitev izvaja po novi odredbi od 22.30 pa do 4.30. Službujoči organi javne varnosti bodo s strogim nadziranjem izvajali nadzorstvo in poročali o morebitnih prekrških, ki jim bo sledila zelo stroga kazen in zapor.

Dopolnilne odločbe glede dvojezičnih napisov

Table, razglasi in napisi, izobeženi kjer koli v javnih in zasebnih uradih, v javnih obratih, v trgovinah in vobče na vseh krajih, ki se dostopni občinstvu, morajo biti v Ljubljanski Pokrajini sestavljeni s dvojezičnim besedilom. Italijansko besedilo mora biti na prvem mestu v navpični smeri (odgoraj navzdol) ali pa v vodoravni smeri (od leve na desno); poleg tega ne sme biti po razsežnosti manjše in črke morajo biti iste vrste, kakršne se uporabljajo za drugo besedilo. Mimo tega, kar odreja prednji člen, pa je prepovedana raba tujih besed, kakor za table, razglase in napise, tudi za industrijske izdelke, za blago in za poimenovanje tvrdk in društev. Da se olajša pravilno prevajanje na italijansko, poskrbijo ljubljanska občina in okrajna načelstva za ustanovitev brezplačnih svetovalnic. Nadomestitve se morajo opraviti do včetega 31. julija 1941. Table, razglase in napise, ki se v tem roku ne bi preureddi skladno s določbami te naredbe, odstranijo občinske uprave na stroške obveznikov, katerim se poleg tega predpiše denarna kazen od 1000 do 10.000 dinarjev.

Dolžnost proizvajanja drv in oglja

Vsi lastniki gozdov v Ljubljanski Pokrajini so v mejah in ob pogojih, določenih v veljavni gozdni zakonodaji, dolžni proizvajati kar največ drv in oglja. Po pokritju potreb Ljubljanske Pokrajine uravnava od 1. julija 1941-XIX dalje izvozno trgovino s rastlinskimi kurivom (drvmi in ogljem) v celoti Visoki komisariat, ki opravlja te posle po podrejenem ravnateljstvu državnih gozdov. Zaradi tega sta proizvajalcem in trgovcem prepovedana izvoz in izvozna prodaja rastlinskega kuriva. Na zahtevo ravnateljstva državnih gozdov mu merajo le-ti odstopiti za izvoz razpoložljivo količino po ceni in pogojih, ki jih določa Visoki Komisariat.

Do včetega 15. junija 1941 morajo vsi trgovec-izvozniki in proizvajalci-izvozniki rastlinskega kuriva prijaviti ravnateljstvu državnih gozdov pri Visokem Komisariatu količino drv in oglja, ki jih imajo na dan 10. junija 1941-XIX in količino, ki jih nameravajo izvoziti. Razen tega mora biti v prijavi navedena po mesecih tudi količina, ki se je zavezoje proizvajalci in trgovci dati na razpolago za izvoz v ostali dobi tekočega leta. Zeleniška uradna in prevosna podjetja ne smejo prevesti rastlinskega kuriva v odpravo izven Pokrajine, če je ne odredi ravnateljstvo državnih gozdov pri Visokem komisariatu. O svojem poslovanju pri izvajanju teh odredb mora ravnateljstvo državnih gozdov voditi posebno upravno računovodstvo.

Če lastnik gozda ne spolnjuje svoje obveznosti in se ne odzove pozivu, izkoristi ravnateljstvo državnih gozdov pri Visokem komisariatu uradoma z odvzemom in v breme lastnika gozdno ploščino, za katero spozna, da je sežnja na njej smotrna in potrebna. Odvzemna cena se določi brez pritožbene pravice na podlagi trine cene rastlinskega kuriva v odbitkom vseh stroškov za sežnjo, predelavo in prevoz. Druge kršitve te naredbe se kaznujejo denarno s 1000 do 15.000 dinarji, v hujših primerih pa s zaporom do šestih mesecev. Poleg tega se sme odrediti tudi zaplenba blaga in odvzeti obrtna in trgovska pravica.

Telefonski promet

Ekse. Visoki Komisar je odredil, da se lahko telefonski pogovori v Ljubljanski Pokrajini vrše brez poprejšnjega dovoljenja, da se tako pospeši ureditev trgovskih odnošajev in splošnih svaz. Za telefonske pogovore s drugimi pokrajinami v Kraljevini je potrebno dovoljenje krajevnega Kvesture, kateri je treba v dveh izvodih predložiti prošnjo.

Ujetniki pridejo domov!

Italijanska in nemška oblastva so dovolila in odredila, naj se vojni ujetniki v ozemlja Ljubljanske pokrajine vrnejo domov. Mestni vojaški urad v Ljubljani vabi svojce vojnih ujetnikov, da urih imena naznanijo mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7-I., soba št. 6, med 8. in 12. uro najkasneje do sobote 14. junija. Prijava mora biti spisana na četrtinski pole papirja ter imeti naslednje podatke vojnega ujetnika; priimek in ime, kraj in datum rojstva, poklic, kam je pristojen, vojaško edinico, pri kateri je nazadnje služil, kraj in vojaški čin, prav tako pa tudi kraj, kjer se verjetno nahaja v vojnem ujetništvu. Vest bo v vseh krogih našega prebivalstva zbudila največje veselje in tudi upravičeno hvalečnost oblastem naše pokrajine, ki so se za naše rojake zavzele, prav tako pa tudi hvalečni obema zmagovitima vojskama močnega Osi.

Omejitev porabe svežega govejega in svinjskega mesa

Po odredbi je dovoljeno prodajati sveže goveje in svinjsko meso samo ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih. Za bolnišnice pa je dovoljeno dobavljati te vrste meso tudi druge dneve v tednu po prehodni odobritvi Preveda. Restavracije, gostilne, krčme in drugi javni lokali smejo oddajati jedila, pripravljena s svežim govejim in svinjskim mesom samo ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih. Noben obrok ne sme presegati več kot eno meso jed v teži največ 150 gramov. Ta teža se nanaša na sveže meso brez kosti. Prosta pa je prodaja in potrošnja ob vseh dneh vseh notranjih delov govedine in svinjine: možgani, jesik, pljuča, jetra, srec, ledvice, vampi, vranica itd. Kršitelji te naredbe bodo strogo kaznovani.

Klanje živine

Vsi imetniki goveje živine morajo prijaviti število živine, ki jo imajo na dan 5. junija 1941. Prijave, napravljene na posebnih obrazcih, ki se dobe pri občinskih uradih pokrajine, bi se morale predložiti do včetega 9. junija t. l. pri pristojnem občinskem uradu. Prodajo ali sakol prijavljene živine je treba javiti v naslednjih 24 urah občinskemu uradu, pri katerem je bila vložena prijava. Izvršitev te naredbe je poverjena Prehranjevalnemu zavodu (Prevodu) Ljubljanske Pokrajine, pri čemer mu pomagajo občine pokrajine. Kršitelji te naredbe se kaznujejo denarno od 5000 do 15.000 dinarjev in v hujših primerih s zaporom do treh mesecev.

Ob 50 letnici Leonove okrožnice

Besede Pija XII. ob spominu na okrožnico »Rerum novarum«

Ob binškošnih praznikih je spregovoril sv. oče Pij XII. po radiu ter prebral poslanico, v kateri se je spomnil toliko slavne in važne okrožnice Leona XIII. o delavskem vpra-

šanju. Omenil je, da so prav binškošni prazniki najlepša prilika, da se spomni okrožnice velikega papeža, saj so to prazniki ljubezni, upanja in tolažbe. Ni sicer naloga Cerkev, da bi se bavila s čisto gospodarskimi in socialnimi vprašanji, ker je to zadeva javne oblasti, pač pa morajo temeljiti, na katerih gradi družba ves svoj red, biti v soglasju z božjimi zakoni, ki jih oznanja in razlaga Cerkev. In v tem pomenu je izpregovoril Leon XIII. o delavskem in socialnem vprašanju. Z veliko ljubeznijo se je zavzel za delovno ljudstvo. Njegov klic je šel prenmogim do srca, in nič čudnega, če so se mu mnoge države odzvale in s primerno zakonodajo ustvarile delovnim stanovom boljše življenje.

Ob teh mislih na veliko okrožnico je Pij XII. pristavil še svoje misli ter spomnil na tri temeljne vrednote: na uporabo snovnih dobrin, delo in družino.

Glede snovnih dobrin je treba pač vedeti, da jih je Bog ustvaril za vse. Razdelijo naj se torej po načelih pravičnosti in ljubezni, da se bo iz te razdelitve rodil koristen mir in znošna življenje.

S tem pa je tesno združeno delavsko vprašanje. Dolžnost in pravica, organizirati delo, pripada predvsem tistim, ki se z delom bavijo, to je delavcem in podjetnikom. Ako ti ne bi mogli izpolniti svoje dolžnosti zaradi posebnih razmer, je prav, da poseže vmes tudi država ter s svojo močjo uredi to, kar zasebnik ne more.

Zlasti pa je s pravico lasti združen obstoj in razvoj družine. V družini ima vsak narod naravno in rodovitno korenino svoje veličine in moči. Vse državne odredbe, ki urejajo privatno last, naj imajo ta cilj, da bodo zboljšale in dvignile družinsko življenje.

Sončna Vipavska dolina

To dolino ogradili so očaki tisočletni: stari Nanos, sivi Čaven, Javornik priletni.

(Grivški.)

Zelena Vipava se leno pomika proti Sovodnjam, kjer jo čaka hči planin, modra, bistra Soča. Vije se med cvetočimi belimi akacijami, da te njih vonj prav omamlja. In ta zelena reka je dala ime dolini, o kateri pravi pisatelj Pregelj, da je sam Bog na njo pogledal.

Vipavska dolina je prepolna belih vasic. Kako so njih imena lepa: Kamnje, Skrilje, Razdrto, Col, Oteleca, Zablje in še mnogo drugih. Ako te vasice obiščeš, jih tako kmalu ne pozabiš! Zobal boš rumeno grozdje in natrgal si boš rožnato nadahnjenih breskev. Ne boš pozabil te kraje, kakor tudi ne njih prebivalce.

Vipavci so veseli in ljubijo svojo zemljo. Kako bi je tudi ne, saj jih, čeprav so gosto naseljeni, počteno preživlja. Vipavska gospodinja vrže košček svinjine v vsakdanjo kuhinjo (repo, fižol in krompir), speče koruzno pogačo, vzame bokal vina in odnese kosilo družini v vinograde. Ni lepšega, kakor ti priprosti obedi, pod sadnim drevjem v prelepi sončni naravi!

Enako Bricu, si tudi Vipavec greje bučo vina za kotom v zimskih večerih, ko brije vipavska burja, da prevrača vozove po razpihanih cestah. Pripovedujejo si pravilice o starih časih. Nanese pogovor na Fužine ob izvirku mrlzlega Hublja. Nekoč so brnelo žage v tistem kraju, šklopotali so mlini in ljudstvo je bilo bogato. Zdaj vsega tega ni več. Koprive pokrivajo ta kraj in modrasi se grejejo na soncu. Kazen božja je prišla nad Fužine, ker niso spoštovali Gospodovega dne.

Pripovedujejo si o Turkih, o podzemeljskih jamah in o Malteških vitezhih. Lepi, nepozabni večeri!

S Kucija dolj vidimo celo Vipavsko dolino pod seboj. Bele ceste vežejo vas z vasio. Po Čavnovem vnožju se vzpenja in pada velika cesta, ki pride iz Goriče in pelje proti Ajdovščini in Postojni. Te ceste se vijejo mimo Taborov in Gradišč, katerih je polna Vipavska dolina. Reseniče in dolge bi bile povesti naših dedov za časa teh

taborov, ko so oni branili vero in življenje sebi ter zapadni Evropi. Ohranili so naši dedje vse to in še živijo tam. O, še je tieta zemlja, še so trdni Vipavci!

Mnogo je cerkvice v vipavski dolini, kamor romajo naši ljudje: na Vitovlje, k cerkvi sv. Hieronima na Nanos in k Mariji v Log. Cerkev v Logu ima kar tri zvonike, stoji sredi travnikov in je iz 17. stoletja. Koliko procesij se je že vilo po teh travnikih, koliko prošenj je šlo do loške Matere božje!

Veliko zanimivosti je ohranila Vipava, ki pa je danes izgubila ves pomen, odkar so prenesli vse življenje v Ajdovščino. Od graščine je ostal le stolp, v katerem je trgovina. V gosposkem Lanthierjevem gradu sredi trga je zdaj vojašnica. V trgu Vipavi je bilo rojenih nekaj slavnih mož. Tam je velika šola, v kateri se je učil celo Žiga grof Herberstein, ki je bil leta 1517 cesarski poslanik na dvoru carja Ivana Groznega. — Kjer se ob Hrušiči začenjajo temni gozdovi, so v Podkraju doma pošteni ogljarji, katerih bi se popotnik prestrašil, ako bi katerega srečal. Malo mestice Sv. Križ je polno srednjeveške romantike. Tam je mnogo starih hiš v južnem delu mesta zapuščenih. Ohranjeni so pa še prav dobro mestni zidovi in vrata. Razea ogljarjev v Podkraju so v Šturjah tudi kotljarji.

Nad vsemi temi vasmj je sivi Čaven, 1305 m nad morjem. Lep je pogled s tega hriba na vasice po celi Vipavski dolini, tja proti Goriči, celi Vipavski dolini, tja proti Goriči, Krasu, Brdom in Furlanski nižini, po rodovitnih vinogradih. Od tod se vidijo različno kraji, na novo pozidani, ker jim vojna vihra ni prizanesla. Komaj višje od Prvačine se je ustavila Mati Božja z vitovskega hriba, da je tam zavrnila in branila ta spodnji del doline še hujših vojnih grozot.

Le malo sem mogla napisati o tej lepi dolini in nje prebivalcih. Samo to naj še dodam: Pod Terom je vas in nekdanja fara Tabor. Tu so stari Vipavci sklepali in prisegali važne reči. Kolikor časa bodo ti tabori in gradišča, toliko časa bodo Vipavci okopavali rodno grudo, grelj bokal rujnega vipavec ob ognjišču in pripovedovali mladim o preteklosti.

Slovensko zastopstvo pri sv. očetu

Sv. oče je 9. junija slovesno sprejel Ekscelencu Graziolijski in soveti Ljubljanske pokrajine. Papež je vse obšel in vsakemu dal roko in pristan svetega Zetra v poljub, nakar je spregovoril sledeče značilne besede:

»Srčno nas veseli, da vas moremo sprejeti v naši hiši, ko že poznamo vas in vaša mesta. Z veseljem se spominjamo, kako prijazno ste nas sprejeli na naši poti na evharistični kongres v Budimpešti. Za vse to se vam iz srca zahvaljujemo, iskreno vas pozdravljamo, vas kot posameznike, tiste, ki jih zastopate, in vse prebivalstvo ljubljanske škofije. Ostanite trdni in goreči v veri in stanoviti v krščanskem življenju. Iz srca vam podeljujemo apostolski blagoslov.«

Žična železnica na Sv. Goro

Vsakemu Slovincu je znana božja pot k Materi Božji na Sveti Gori pri Gorici. Ni pa še znano vsakomur, da vodi k Marijinemu svetišču žična železnica, vzpenjača, ki nam jo predstavlja naša slika. Vzpenjačo so začeli graditi v marcu l. 1938, končali pa so jo v avgustu l. 1940. Gradbeni stroški so znašali 1.800.000 lir. Odhodna postaja žične železnice je na levem bregu Soče bližju slikovitega solkanskega mostu, dohodna postaja pa je tik grebena zraven Marijinega svetišča.

Vzpenjača je jela takoj po otvoritvi živahno obratovati. Mnogi črnogledci so zmajevali z glave in napovedovali napravi kratko življenje, dalekovidnega vodstva pa niso oplašili. Ze v prvem voznem redu je bilo določenih približno deset dnevnih voženj v obeh smereh in kmalu se je izkazalo, da je bila kalkulacija pravilna. Obisk je narastal z dneva v dan in se je ob nedeljah in praznikih spremenil v pravzati naval. Od otvoritve v

avgustu do 8. dec. je prevozila vzpenjača okrog 50 tisoč oseb. Od 8. dec. 1940 do 8. marca 1941 je obrat počival. Izvršiti je bilo treba nekaj popravil in izpopolnitev. Od 8. marca pa železnica zopet redno obratuje po voznem redu, ki določa dnevno 12 voženj. Na vrhu pristane vzpenjača vsak dan ob 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20. Prevoz izvedeta dva elegantna vozička iz lahkega aluminija, ki odhajata hkrati iz obeh postaj in se prilično v sredini srečata. — Iz Gorice vozi do vzpenjače avtobus, ki odhaja s Travnika (Piazza Vittoria), kjer je njegova izhodna točka, približno četrt ure pred zgoraj navedeno uro.

Lastnik vzpenjače je anonimna družba »Svetogorska vzpenjača«. Zamise lase je rodila v glavi dveh podjetnih inženirjev: inž. Ribija in inž. Pawpisa, načrte izdelal in napravo zgradil pa je inženir Gnadlinger iz Bosna na Južnem Tirolskem.

„Človek je iz opice“

Sarje opičjih potomcev so se razbiliti v nič

Še danes se najdejo ljudje, ki goreče zatrjujejo, da se je človek razvil iz opice. To mnenje je postopoma prodrla iz ozkega kroga pčenjakov v širše plasti ljudstva. Glavni namen te »iznajdbec« bi naj bil konec vere v sv. pismo, ki nam poroča, da je človeka ustvaril Bog: »Izdela je torej Gospod Bog človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja, in človek je bil živa stvar.« Pristaši nauka, da se je človek razvil iz opice, se danes lahko istovetijo z nasprotniki vere.

Gorila, opica iz zapadne Afrike. To naj bi bil praded sedanjega človeka!

Kako so prišli do tega nauka? Sklopali so. Be preden so imeli kaj dokazov, so že postavili nauk. Nato so šli na delo, da najdejo vmesni člen med človekom in opico in s tem dokažejo resničnost svojega nauka. Znanstveniki so začeli bopati po vseh delih sveta, da bi med prastarimi plastmi zemlje našli dokaze za svojo trditve. In res, našli so na mnogih krajih lobanje, okostja, šid, ter zagnali zmagovalni krik, češ, bližamo se človeku-opici. Človek, čigar okostje so odkopali na različnih krajih zemlje, po zatrjevanju teh učenjakov in bil človek v pravem pomenu besede. Njegovo čelo je bilo nizko in nazaj potisnjeno. Nad očmi je imel močne obloke. Celjust je bila brez obradka. Okostje močno, toda majhno. Okostje takih ljudi so našli v Nemčiji (Neanderthal), v Afriki (Rodezija), v Angliji (Pildtown), na Javi, ter zlasti na Kitajskem blizu Pekinga. Najbolj opicji podoben bi naj bil človek, čigar ostanke so našli na Javi. Dali so mu zato ime Pithekanthropos, kar bi se po naše reklo opičji človek. Vsa najdba, podobna kakor pri drugih, je obstajala iz lobanjskega pokrova, treh zob in be-drne kosti. Učenjaki so zmagovalno razglasili, da so našli vmesni člen med opico in človekom ter da imajo zdaj v rokah trden dokaz, da se je človek v prastarih časih res razvil iz opice.

Ves ta nauk, ki je bil itak zgrajen na tako šibki in sumljivi podlagi, pa se je zamajal ter se podrl, ko so l. 1938. v Afriki odkopali v prastarih zemeljskih plasteh okostje človeka, ki so zanj učenjaki v Londonu dokazali, da je živel vsaj v istem času, kakor opičji človek na Javi. Toda ta afriški človek ima popolnoma vse znake razumnega, sodobnega človeka. Na mah se je zamajal in se zrušil ves nauk, ki zagovarja razvoj človeka iz opice.

Zakaj? Ljudje in »polljudci«, čigar okostja so odkopali na Kitajskem, na Javi in v Evropi, ne morejo biti predniki razumnega, sodobnega človeka, ko je pa ta živel še prej kakor pa ti dozdevni »predniki«. Tako je nauk o razvoju človeka iz opice doživel svoj malo slavni konec in človek se je rešil nadležnih in nič kaj častnih in dostojnih prednikov, ki so prav dobri za cirkus in menažerijo, ne pa za človekove prastarije.

Seveda je to odkritje ostalo zaenkrat še med znanstvenimi krogi ter še ni prodrla v širše množice. Te še vedno nasedajo raznim spisom ljudi, ki zgovorno in natančno opisujejo, kako se je človek razvil iz opice. Kar se tiče njih samih, bi jim človek kar verjel, da to zanje velja, če se ne bi za vso stvarjo skrival le boj proti veri. Vere sicer ne bi nikakor omajali, tudi če bi se jim posrečilo popolnoma dokazati ta razvoj, kajti telesni razvoj človeka nikakor ni v nasprotju z naukom sv. pisma. Bog ostane stvarnik človeka, če ga je neposredno ustvaril kot takega, ali pa ga je pripeljal do te stopnje preko drugih oblik ter mu nato vdihnil dušo, ki se ne more nikakor razviti iz — nič. Vendar pa se je treba vsemu nauku o razvoju človeka iz opice nasmehovati kot puhloglavemu in neresnemu gobezdanju, tudi če sili iz usta kakega imenitnega profesorja ali pa se bere v tem ali onem razširjenem časopisu.

In to naj bi bil davni potomec zgornjega lepota!

Kmetijstvo v naši Ljubljanski pokrajini

»Oraček primaša v svoji največji številki podatke o kmetijstvu Ljubljanske pokrajine. Ti podatki so sestavljeni na osnovi prejšnjih okrajnih meja in zato niso do pičice natančni, ker so se tudi spremenile meje okrajev. Vendar ti podatki v glavnem točno označujejo kmetijstvo Ljubljanske pokrajine.

Ljubljanska pokrajina ima okoli 34.500 kmečkih posestev, ki imajo okoli 260.000 ha kmetijske zemlje, nad 177.000 ha pa odpade na gozd. Od kmetijske zemlje odpade 74.000 ha, t. j. 28%, na polje, 98.000 ha ali 37% na travnike, 77.000 ha ali 30% pa na pašnike, ostalo pa odpade na vinograde in sadovnjake.

Po zadnjem štetju živine bi prišlo na ozemlje Ljubljanske pokrajine 110.000 glav goveje živine, 16.000 konj in prašičev.

Od njiv je bila zasejano s pšenico 14.000 ha, s koruzo 12.000 ha, pridelek pšenice je lani znašal 115.000 stotov, koruze pa 162.000 stotov. S krompirjem je bilo zasajenih 16.000 ha, pridelek pa je znašal lani skoraj 1 milijon metrskih stotov.

Vinogradništvo je močno razširjeno, saj je vinogradov okoli 6000 ha. Sadovnjaki obsegajo nekaj nad 3000 ha. Razen Bele Krajine zaenkrat sadje nima posebne vloge v kmetijstvu naše pokrajine.

Verjameš ali ne verjameš

Med kot zdravilo

Med bi moral zavzemati v človeški prehrani važnejše mesto kot ga ima. Sej ni samo rodilen, temveč ima tudi zdravilne učinke. Za eno izmed zdravilnih lastnosti se mora med zahvaliti železu, ki ga ima v sebi. Železo je nujno potrebno za čiščenje krvi. Tudi v rancocelstvu je bil med mnogih in mnogo uporabljen še v srednjem veku in celo stari Rimljani so se uporabljali med pomelna z ribjim oljem kot zelo dobro mažo za rane.

Takih dreves bi nam bilo treba!

Na Madagaskarju raste drevo, ki je ljubljenec vseh popotnikov. Če ga dosežejo po večurni suhi boji ali vožnji, zarezajo z nožem v njegovo skorjo, nakar priteče iz debela osvežajoča, sladka tekočina, podobna našemu vinu. Kdor se je napije preko mere, postane razgrane volje, v posebnih primerih pa se ga celo lahko »nalimes«.

Kdo ne je vsak dan srebra?

Ljudje jedo vsak dan med običajno hrano srebro, da niti ne vedo za to. To pa seveda le takrat, ko je jed osoljena z morako soljo. Moraka sol je zelo zdrava. Vsebuje pa med drugimi rudninskimi sestavinami tudi srebro. Zadržne se nahaja v soli v zelo nesnatnih količinah.

Potopljena milijarda

Leta 1588 je angleška kraljica Elizabeta dala obglaviti Marijo Sturt. Zavrati tega se je hotel maščevati španski kralj Filip II. Zbral in opremil je 136 ladij, 50.000 mož, 2000 topov in velika zaklad srebra in zlata za vzdrževanje vojske. Toda v Bokokvskem zalivu ga je zajel vihar, mu potopil tri četrtine ladij, ostanek pa so uničili Angliji. Z ladjami vred je morje požrlo seveda tudi neizmerno bogastvo. Že v letih 1665., 1740., 1902., 1922. in 1933. so poskušali potopljene zaklade rešiti, a vselej brez uspeha.

Rimski cesar Heliogabalus

je v 3. stoletju prirejal svojim prijateljem in dvorjanom sijajne bankete. Nekeč je za en banket določil 22 različnih jedil, za vsako jedilo so pa morali povabljeni iti na drugi prostor ali v kakšno drugo rimsko palačo. Rimski konzul in general Lucillus je plačal za eno samo večerjo Cezarju in Pompeju na čast 10.000 tolarjev.

Bivši Napoleonov otok

Sv. Helena, bivši Napoleonov otok, je postjal z lilijami. Pred leti so poskusili saditi tod lilije in ker se je poskus obnesel, je postala Sv. Helena prava cvetličarna. Za otokom Bermuda je Napoleonov otok drugi največji dobavitelj prekrasnih rož, ki uživajo med Angličji tolik ugled. Lilije goje na Sv. Heleni na obsežnih plantajah. Pogled na žudovite pestrost v čisu cvetenja je naravnost očarljiv, zatrjujejo očividci.

Je še novinec.

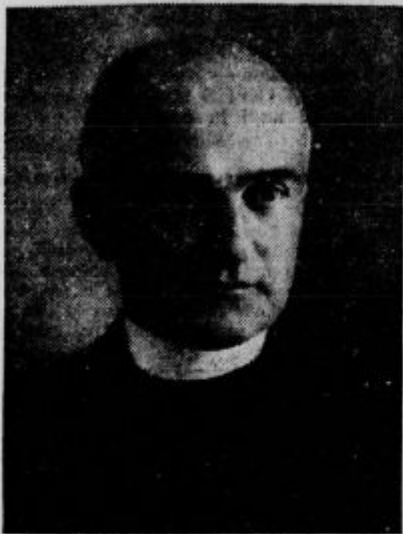
»Ali ste vi tako trkali na vrata? Kaj bočete?«
»Hotel sem le postaviti čevlje pred vrata, toda bila so zaklenjena.«

Kaj je novega?

Dr. A. Zupan - 50 letnik

Dne 8. junija t. l. se je srečal z Abrahamom eden najmarkantnejših naših duhovnikov in vzgojiteljev mladine, g. stolni kanonik dr. Alojzij Zupan. Zato je več kot prav, da se gospoda jubilara ob tej priložnosti spomnimo tudi na tem mestu.

Gospod stolni kanonik je bil rojen na Bledu, dovršil gimnazijo v Ljubljani in si izpopolnil svoje velike sposobnosti na Gregorijanski uni-

verz v Rimu in na univerzi v Inostostu. Ker je bil gospod doktor leta 1916 posevečen v duhovnika, praznuje v tem mesecu tudi svoj srebrno-mašniški jubilej.

Gospoda jubilara dičiijo velike gospodarske sposobnosti in je tekem svojega uspešnega dušno-pastirskega delovanja dosegel povsod, kjer mu je bilo dano, tudi v tem pogledu velike uspehe.

Velike zasluge ima gospod stolni kanonik za Katoliško akcijo in zlasti za evharistično vzgojo dijaštva, ko je bil profesor verouka na klasični gimnaziji in pozneje kot predavatelj etike na ljubljanski bogoslovni fakulteti. Gospod jubilar je tako vzgojil Slovence cel kader zavednih, odločnih, brezkompromisnih katoliških delavcev, ki se ponosno prištevajo k učencem Zupanove šole.

Se posebej pa se moramo spomniti g. kanonika kot sodelavca pri našem katoliškem časopisu. Tu je več časa kot ravnatelj konzorcija vršil zelo težko, a učinkovito delo, ko je s svojo marljivostjo in gospodarsko sposobnostjo marsikaj dosegel, kar je prej bilo še pomanjkljivega.

Zelimo g. stolnemu kanoniku mnogo trdnega zdravja in nezlomljive sile pri njegovemu vzvišenemu delu za blagor Cerkve in naroda tudi v bodočnosti od jubileja do jubileja!

di V Ljubljano je prispel 3. junija Gr. uff. Ettore Messina, ki je prevzel mesto kvestorja (policijskega ravnatelja) v novi pokrajini. Visoki funkcionar je bil sprejet pri Eksk. Emiliju Grazioliju. Novi kvestor prihaja v Ljubljano iz Padove, kjer je izvrševal enako funkcijo. Njegovo dosedanje življenjsko pot izpolnjuje najodličnejša službena doba. Novi kvestor je Gr. uff. italijanske Krone in vitez reda Sv. Mauricija in Lazarja. — Kvestor je imenoval za šefa svojega kabineeta komisarja adv. viteza uff. Alberta Trezza.

di Zastopnik Ministrstva za ljudsko kulturo v Ljubljani. Dne 4. junija je prispel v Ljubljano direktor italijanskega tiska pri Ministrstvu za ljudsko kulturo, narodni svetnik dr. Casini. V družbi inšpektorja za tisk in propagando v Ljubljanski pokrajini in Dalmaciji dr. Nanija je počastil s svojim obiskom tudi posamezna uredništva in tiskarne ter se živahno zanimal za uredniški ustroj. Zelo pohvalno se je izrazil o slovenskem prebivalstvu spričo njegovega tolikega zanimanja za knjigo in

list, kar priča o njegovi izredno visoki kulturi. Izrazil je željo in obljubil tudi pomoč, da bi se vsa knjižna in novinska proizvodnja ohranila najmanj v svojem dosedanem obsegu in na dosedanji višini.

d Kazensko postopanje so uvedle oblasti proti 19 ljubljanskim pekom. Obtoženi so, da so kopičili moko in niso spekli kruha, kolikor bi ga bili morali, zaradi česar je kruha primanjkovalo.

d Dijakom. Kdor se boče posvetiti duhovniški službi kot Frančiškov sin in je dovršil vsaj šteti razred gimnazije, tega vabi slovenska franciškanska provincija sv. Križa, da stopi v njene vrste. Za nadaljevanje študija skrbi red. Natančnejša pojasnila nudi provinciat, Ljubljana, Marijin trg 4.

d Ljubljanska borza je imela nedavno svoj 16. redni občni zbor, ki je potekel v znamenju vzajemnega delovanja. Volitev v borzni svet je bila soglasna. Predsednik dr. Ivan Slokar je med drugim povedal važno izjavo Eks. Visokega Komisarja Emilija Graziolija, ki je dejal: Kjer koli bo potrebna pomoč, bo Italija pomagala, in če bo potrebno, bi Italija tudi dajala.

d Število včlanjenih zadrug pri Zvezi slovenskih zadrug je znašalo lani ob koncu leta 395, od tega je bilo 167 kreditnih, 83 nabavljajlnih in prodajnih, 32 stavbinskih, 28 mlekarških, 22 elektrarniških itd.

d Mnogim dela težkoče preračunanje lir v dinarje in narobe. Ker velja ena lira 3,33 din, se nekateri mučijo na ta način, da pomnožijo znesek lir s 3,33. Račun pa je mnogo lažji, če delimo znesek lir s 3 in pomnožimo z 10 (10 tretjin dinarja je ena lira). Preračunanje lir v dinarje pa ni težko, saj je en dinar 0,3 lire. Znesek dinarjev pomnožiš s 3 in deliš z 10.

n Slovensko čebelarstvo v Ljubljani poziva one svoje člane v Ljubljanski pokrajini, ki imajo svoje čebele na ozemlju, zasedenem po nemški oblasti, naj se zglase nemudoma v društveni pisarni na Tyrševi cesti 21, da jim izpoljuje dovoljenje za prevoz čebel.

d Delavska zbornica in zaupniška mesta. Po navodilih Visokega Kraljevega Komisarijata za Ljubljansko Pokrajino obdrža vsi v letu 1940 izvoljeni delavski in nameštenski zaupniki še tudi dalje svoja zaupniška mesta ter se njihove pravice in dolžnosti v ničemer niso spremenile. Isto velja za zaupnike, katerim je bilo delovanje v letu 1940 podaljšano.

Pridnemu kmetovalcu je zemlja darežljiva mati

d V Ljubljani je bilo letos birmanih 1774 otrok.

d Dne 9. junija se je pričelo cepljenje zoper koze v ljubljanski občini. S pregledi bo cepljenje trajalo do 21. junija. Več povedo razglasi.

d Vseničilški svet profesorjev ljubljanske univerze je sklenil, da se s prihodnjim letom ustanovi v Ljubljani slovenska višja pedagoška šola, ki bo priključena vseučilišču. Predavanja bodo samo za slušatelje višjih pedagoških šol v Belgradu in Zagrebu, ki so v tekočem šolskem letu te šole tam obiskovali, in bodo trajala toliko časa, da bodo dotični lahko napravili iz predmetov potrebne izpite.

d Seznam vseh vodnjakov je napravila na ljubljanskem mestnem ozemlju mestna občina. Kdor vodnjaka še ni javil, naj to stori takoj. Prijavite tudi vodnjake, ki so še zausti.

d Za župana v Kamni gorici je bil imenovan Vladimir Kapus, za novega župana v Kranjski gori pa Miha Ojel.

d Ribarjenje v naših vodah. Neupravičeno lovljenje rib po naših vodah je bilo in je še vedno zakonično prepovedano. To naj uvažuje naše prebivalstvo, ki ga opozarjamo tudi na to, da tudi naše civilne in vojaške oblasti najstrožje prepovedujejo neupravičeno lovljenje rib po naših rekah in potokih. Kdor bo torej neupravičeno lovil ribe,

VINA

Za težko delo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni v Ljubljani

ASPIRIN

tablete

so vse enake!

In vsaka Aspirin tableta nosi „Bayer“-jev križ. „Bayer“-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez „Bayer“-jevega križa!

Družba inž. pod št. št. 737 od 23. marca 1940.

Sprejem v Zavod sv. Stanislava

Škofjski zavod sv. Stanislava se je z gimnazijo preselil v Ljubljano.

Sprejemni izpit za prvi razred bo dne 24. junija ob 10 v Slomškovem zavodu, Poljanska cesta 6. Delati ga morejo le taki, ki so se rodili v letih 1928 do 1931 in so ali bodo letos dopolnili najmanj deset 10 ali največ trinajst.

Za sprejemni izpit je treba poslati ali seboj prijavo, kolkovano z 10 din (cerkveni kolek), ravnateljstvu škofjske klasične gimnazije v Ljubljani. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršeni ljudski šoli; 2. rojstni in krstni list; 3. učenci petega ali šestega razreda pridenejo tudi letno spričevalo.

Za sprejem v zavod lahko prosijo tudi učenci, ki so prebili sprejemni izpit na kaki drugi gimnaziji. Zglasit se morajo osebno in prinesiti potrdilo o opravljenem izpitu ter krstni list.

Dosedanji zavodski gojenci naj vložijo prošnjo za nadaljnji sprejem do 15. julija. Pošljejo naj jo škofskemu ordinariatu osebno ali po župnem uradu.

Letno plačilo — v denarju ali v živilih — se bo določilo po dogovoru. Ustna pojasnila se dobio v pisarni, ki je v pritličju Slomškovega zavoda, Poljanska cesta 6, od 10 do 12 dopoldne. Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Ljubljani.

bo najstrožje kaznovan, zlasti pa oni, ki bi se pri ribarjenju posluževal raznih razstreliv ali mamfil.

d Tisočaki v peči. Na zagrebško policijsko ravnateljstvo je prisopihala te dni Sonja Kalanova. Njen sin jurist Borja je namreč prejel neko pismo, ga raztrgal, vrge v peč in zažgal, ne vedoč, da ima mati v peči spraviljenih v bankovcih kar 138.000 din. Ze se je vnel denar, ko je Kalanova planila k peči in izvlekla goreči omot. Uspejo ji je rešiti nekaj denarja, ki pa je zelo obžgan. Zadevo preiskuje policija, nakur bo oblast odločila, koliko Kalanova dobi. Vsem pa velja: Spravljajte denar na varno mesto!

d Skladovnica se je zvrnila na 42 letnega Franca Zidarja, ko je skladal hode pri tobačni tovarni. Zdravniki so ugotovili zdrobljeno desno ključnico in poškodbe po vsem telesu.

d Nesreča za nesrečo. Hči batarja Vidrih Marija je Zagradca je lezla na drevo, pa tako nerodno, da je padla in si pri padcu zlomila levo roko. — Na levici se je tudi precej poškodoval šoferjev sin Tomazin Ludvik, ko je padel doma. —

Ogromen požar ob Krki

Prijazna vasica Smuka je postala žrtev požara. Smuka leži kakoli dve uri od vasi Dvora ob Krki. V petek, 6. junija popoldne ob pol treh je pricelo goreti. Klic na pomoč so se razlegali po sicer mirni vasi. Ogenj je nastal v neki staji, kjer je bilo spravljeno eno živinče, ki pa so ga rešili. Ogenj se je zaradi velikega vetra, ki je ta dan vel, hitro razširil in je objemal hišo za hišo. Ni preteklo dolgo časa, ko je ognjeni val zajel vso vasico. Ognjeni zubli so lizali lesene staje, skednje in druge hiše. 50 poslopij je bilo kar mahoma v ognju. Precej ljudi se je pri gašenju ponesrečilo, eni bolj, drugi manj. Prvo pomoč jim je nudil italijanski sanitetni avtomobil, nekateri težje ponesrečene je avtomobil odpeljal celo v novomeško bolnišnico usmiljenih bratov.

Ogorli velikega ognja so padali celo uro hoda daleč naokrog. Nekateri so padali celo do hriba

sv. Petra. Osmim vaščanom je zgorelo prav vse imetje. Ostali so brez vsega. Zelo veliko je zgorelo gospodarskega orodja, živine in krme. Na kraj ogromnega požara je prihitelo 20 gasilskih čet z motorkami, ki so se na vse mogoče načine trudili, kako bi omejili požar ali rešili vsaj najpotrebnejše reči. Reševanje je bilo težko, kajti strehe so se rušile nad glavami pogumnih gasilcev, nekaterim so se vnele celo obleke in so bili močno ožgani. Prihiteci so med prvimi gasilci iz Dvora. Hinj, Starega loga, Kočevja in ostalih okoliških krajev.

Zaradi česa je požar nastal, še ni ugotovljeno. Zadevo pa vestno raziskujejo orožniki. Skodo, ki jo je povzročil požar, je težko oceniti in je doslej še niso. Je pa ogromna in bo treba ubogemu prebivalstvu vsekakor priskočiti na pomoč, da si bo vsaj za silo postavilo domove.

d Na gospodarskih pogajanjih v Zagrebu so določili razmerje med dinarjem (kruno) in liro. Tudi na Hrvaškem je razmerje med dinarjem in liro določeno na 100 din za 30 lir ali 100 lir za 333,30 din.

d V Zagrebu bodo zgradili vojašnico za 3000 mož. Obsegala bo več zgradb s kuhinjami, kopalnicami in spalnicami. Zgradili bodo tudi prostore za 50 tovornih avtomobilov in 30 motociklov ter hlev za 60 konj.

d Hrvatski rudniki in topilnice d. d. se imenuje poslej družba »Jugoslovansko jeklo«, ki obsega železarne v Zenici in Varešu in več premogovnikov v Bosni. Podjetje je zdaj popolnoma v rokah države Hrvatske.

† Janko Arnuš

V Središču ob Dravi je umrl dne 29. aprila zadet od srčne kapi koroški župnik iz Kotmare vasi g. Janko Arnuš. Z njim je omahnil v prezgodnji grob velik rodoljub, odličen kulturni delavec, človek plemenitega značaja in širokega obzorja. Najsrčnejši je bil takrat, ko je spasal svoje dobre ovčice.

Po odhodu s Koroškega se je posebno odlično udeleževal v Glasbeni Matici v Mariboru, kjer je s svojo tehtno besedo in poizriovalnim delom ustvaril temelje temu zavodu; celih 15 let je bil predsednik pevskega zbora Glasbene Matice in je zapustil to mesto kot njegov častni predsednik. Odlično mu je tudi služilo pero, ki ga je uporabljal vedno le v prosepah splošnosti in v dobroti pevске kulture in naših domov.

Lahka mu bodi zemlja ljubljena, ki mu bo ohranila svetel in hvaležen spomin.

d Popis zalog žita, koruze in moke so izvršili na Hrvaškem v 14 dneh. Proizvajalci so smeli obdržati do nove letine za vsakega rodbinskega člana po 50 kg žita ali po 40 kg moke ter po 100 kg koruze ali po 80 kg koruzne moke. Oni, ki pitajo svinje, pa še za vsako avinjo po 200 kg koruze. Presežki bodo odkupljeni in bodo proizvajalci dobili za metrski slot krušnega žita 450 din, koruze 350 din, hrušne moke 565 din, koruzne moke pa 450 din.

d Ker je onemogočen vvoz inozemskih strojil, bo letos najbrž veliko povpraševanje po smrekovem čreslu, za katero se bodo nedvomno dosegle zelo lepe cene. Naj torej posestniki obelijo vsako posekano smreko ter čreslo lepo posuše, ker je verjetno, da bodo to blago lahko dobro prodali.

d Vsi, ki so odgovorni za vojno v bivši Jugoslaviji, bodo postavljeni pred posebno sodišče, je izjavil po radiu komisar pravosodnega ministrstva za zasedeno srbsko ozemlje.

d Slovenski delavci, ki so bili zaposleni v avionski tovarni v Kraljevu, so živi in zdravi. Nekaj se jih je vrnilo domov, drugi pa so kot svobodni strokovni delavci po svoji odločitvi odšli na delo v Nemčijo.

d Še ena iz Srbije. Poveljniki okupacijske vojske v Srbiji je izdal več odredb, ki so posebno važne za gospodarstvo in finance. Ena teh odredb ureja časovno tudi bančni in valutni promet. Namesto prejšnje jugoslovanske narodne banke je začela poslovati nova srbska narodna banka. Za četa civilne uprave ozemlja je bil postavljen guverner, ki bo pomagal komisarju. Za to mesto je

NA VRTU

Pa vrta grem. Na levo, desno, nečisto sikanja se cvetov. In v slednji hiški, v vsaki cvetki odpira svet se svojstva, nov.

Cveticne lehe kot preproga so najkrasnejša pred mano. V naštetih biserih po travni se lomí zlati, sončni soj.

Vsi ptički — peveci naokoli prelepe hvalnice poje. Obraz. nalahno velič boža. Z višave modro zre nebo.

Že v zgodnjem jutru stvarstvo moli. Narava vsa kot en je spev. — O vem, vsa zemeljska krasota lepote božje je odsev.

K molitvi sklenem svoji roki, v višave sončar duh hiti: »Nebeški Oče! S stvarstvom celim srce Te moli ja časti.«

Slavko Ljubniški.

bil postavljen dr. Milan Radosavljevič, ki je bil do januarja letos guverner jugoslovanske narodne banke. Komisar za zasedeno srbsko ozemlje bo ravnatelj nemške narodne banke Soengen. Jugoslovanska narodna banka je prešla v likvidacijo. Jugoslovanski bankovci bodo zamenjani. Za vsak jugoslovanski dinar se bo dobilo po en srbski dinar.

d Karte za Sp. Štajerskem. Poročali smo že, da se dobe na Sp. Štajerskem živila samo še na karte, ki veljajo za sladkor, kruh ali moko, meso ali mesne izdelke, mast ali olje, maslo, margarino. Za ta mesec so veljavne karte od 2. do 29. junija ter bo slična razdelitev tudi v prihodnjih mesecih, tako da bosta dva dneva v mesecu vedno brez nakupne ter bodo morali ljudje tedaj živeti od nabranih zalog. Karte se glase na 900 gramov sladkorja, 9 kg kruha ali 7 in pol kg moke, na 1000 gr mesa ali mestnih izdelkov ter na 900 gr masti ali pa na polovično količino olja ali 125 gr masla, odnošno margarine.

»Nazaj k zemlji!« je klic, ki prevaja sodobno mladino

d Zamenjava bivšega jugoslovanskega denarja za trajharmarkoc se mora na Sp. Štajerskem po najnovejši odredbi izvršiti do vstetega 15. junija tega leta.

d Na 1 liter na osebo je omejena potrošnja piva v Celju.

d Zmanjšano delo. V mariborskih tekstilni tovarnah je vedno manj dela. Sedaj delajo v tovarnah samo v eni posadi, dočim so prej v treh noč in dan. Tudi zaslužek je že znižan. Nekateri predleti v Hutterjevih tovarnah so že premeščeni h gradbenim delom na Hutterjevem bloku in pri gradnji nove tovarne za sukanec. Tovarna pa ne bo začela obratovati, ker nima na zalogi potrebnega bombala.

d Gospodom dopisnikom. Hvala vsem, ki ste se odzvali naši prošnji. Prosimo ponovno, oglasite se z novicami še drugi!

Kdor hoče v pokrajine bivše Jugoslavije

Pa tržaskih listih p snemamo: Zastopniki organizacij in trgovci, ki hočejo zaradi svojih poslovnih opravkov potovati v kraje bivše Jugoslavije, morajo imeti pravilno dovoljenje. Kdor hoče v Ljubljansko pokrajino, mora vložiti na pristojno kvesturo, na kolkovanem papirju za 4 lire pravilno prošnjo. V prošnji mora navesti svojo zaposlitev in razložiti opravke, zaradi katerih hoče v novo pokrajino. Trgovci naj svoje vloge pospremitjo s priporočilom svoje organizacije. Kvesture zaprosijo nato visoki komisarjat v Ljubljani, da jim izda »nulla osta« za izstavitve potnega dovoljenja. Kdor želi potovati v Reško pokrajino ali v Dalmacijo, mora dobiti od kraljevih orožnikov za teritorialno obrambo (CC. RR. della Difesa territoriale) pravilno prehodnico (lascia passare).

Smederovo zletelo v zrak

Casopis »Nemzeti Ujzedek« poroča, da je mesto Smederevo pri Beogradu doletela strašna nesreča. Velika količina streliva in orožja ter eksplozivnih snovi je bila nabrana v frdnjavi mesta ter je iz neznanih razlogov zletela v zrak. Eksplozija je popolnoma uničila grad in dve tretjini mesta. Prizadeti so zlasti deli mesta med gradom in železniško postajo. Število žrtev sega v tisoče.

Teško je - uga'ati

Nek francoski pregovor pravi: razumeti je toliko kakor odpustiti. Po naše bi se reklo: skušaj se živeti v vlogo človeka, pa boš razumel njegovo ravnanje in ga odobral. Žal, da ostane ta pregovor največkrat samo pregovor. Človek je namreč najbolj čudovito živo bitje na zemlji ne le radi svojih umskih vrlin, temveč tudi zaradi tega, ker jih je zmožen na tako čudovito neumski način uporabljati. Morebiti boš navedel k temu ta ali oni razlog ter skušal z njim opravičiti to resnico, vendar pa je le vir vsega zla v nerazumevanju (tako imenujemo z moderno besedo sebičnost), ki ga ima Janez do Franceta. Primer.

Nek poštenjak, njegov sin in njegov oslič so šli nekega lepega dne na sejem. Ljudje, ki so hodili mimo, so godrnjali in se posmehovali:

„Glej, glej, osel je brez tovara, ona dva pa gresta peš.“

Oče pravi tedaj: »Poslušaj, Janez! Ljudje se nama posmehujejo. Vsedi se na osla. Janez kot poslušen sin skoči takoj na osla.

Gresta nekoliko dalje, toda ljudje spet godrnjajo in pravijo:

„Glej, narobe svetl! Sia, mlad in zdrav, jaha osla, starček pa mora zraven njega peš.“

»Si slišal, Janez? Res je, tako ne gre. Doli, bom jaz zajahal!«

Nadaljujeta svojo pot, in spet prihajajo drugi ljudje, ki se jim vsa stvar ne dopade ter pravijo:

»Ta človek je pa res brez srca! On je velik in močan, pa je na oslu, sin pa revež, mora hoditi peš zraven njega. To je pa res škandalozno!«

»Tudi tako ne gre! Pravi poštenjakovič. Tudi ti imaj svoj prav. Pridi še ti gori, bomo videli, če bo še kaj spotakljivega.«

Večje število osebnih vlakov so začasno ukli- nili v Romuniji.

Zaani nemški bokser Schmeling ni padel na Kretl, ampak je živ, poročajo iz Berlina.

18.000 Judov je še vedno v arabskem Beogradu.

Nista prišla dalje kakor sto korakov, ko zaslišita vpitje:

»Glej ju, okrutneža! Saj bosta ubila ti- stega reveža! Ali sta brez glave ali pa brez srca.«

Janez, tudi tako ne gre. Poskusiva pa zad- nje, kar se da narediti. Pojdiva z osla ter ga vzmiva na ramena. To bo še najmanjše zlo.«

Ne vem, če sta to misel izpeljala, vem pa, da je takih ljudi, ki so pripravljani zaradi strahu pred »kaj bodo rekli,« zadeti osla na svoja ramena, na tisoče in tisoče. Revež, kdor ne računa s tem, da ga ljudje ne bodo razu- meli! Prej ali slej bo nosil osla na svojih ra- menih. Siori, kar se ti zdi, da je prav, na ljudske marne pa se... požvižgaj.

V češkem narodnem gledališču v Pragi je bila te dni že 600. predstava, namenjena dijakom srednjih šol; prvo predstavo te vrste so imeli v Pragi že leta 1899.

Trgovinska in plovna pogodba med Italijo in Turčijo je podaljšana za eno leto.

V Amsterdamu je umrl angleški spektrolej- ski kralje lord Cadman.

23 novomašnikov raznih narodnosti je bilo 2. junija posvečenih v katedrali kraja Žikavi blizu Sanghaja na Kitajskem.

Povzročitelj velikega požara v finski vasi Teistenjoki je šestletni deček, ki se je igral v hlevu z vžigalnikom.

123 milijonov podgan so našli v Združenih državah, torej približno toliko, kot ima republika prebivalcev.

Novi ogajeniki so se pojavili na Kamčatki. Ljudstvo se iseljuje.

Grobišče iz ledeno dobe so odkrili na led- nem severu v Jütlandiji.

28.000 različnih listov papirja, med njimi vzorec iz leta 1390 iz Nürnbergga, ima muzej za papir v Dürenu v Poranju.

Na japonskem otoku Formosi so začeli izde- lovati celulozo iz banan (buš).

V prvih dveh petletkah so popravili in as- faltirali v Sovjetiji 60.000 km cest.

50 tovarov za kavnine primesti ima Italija.

Letos bo proizvodnja večja ko 200.000 kvintalov.

Iz Julijske pokrajine

Nov doktor prava. Na visoki šoli v Padovi je bil te dni proglašen za doktorja prava g. Ernest Jazbec iz Svetega pri Komnu. Mlademu doktorju čestitamol!

Tržni dnevi v Krminu. Pred nekaj dnevi je znova odzivel izvoini sadni trg v Krminu. V zgod- njih jutranjih urah pripeljejo vsak dan sadjerejel in kmetovalci iz Zap. Brd in iz krminske oko- lice svoje pridelke, zlasti češnje in vrtnine na Trg XXIV. maja, ki je izvozno sejnišče. Kupčija se prične ob šestih zjutraj. — Vsak petek v me- secu je v Krminu semanjski dan za govejo živi- no, svinje, ovce ter za semena in sadike. Radl ugodnega vremena je bil sadnji tržni dan v pe- tek, 6. junija, prav dobro obiskan.

V poletje bres pomladi. Binkoštni prazniki so nam prinesli lepe sončne dneve. V soboto pred prazniki smo imeli še močan naliv, ponekod s sodro, potem se je pa vreme ustalilo in smo uži- vali jasne in tople dneve do petka, ko se je za- čelo nebo zopet odevati s oblaki in nas je pre- senetila grozeči naliv. Prijadrali smo v poletje, ne da bi kaj posebno občutili prijetnosti opevane in zaželene spomladi. Še pred dnevi so bili ve- čeri tako hladni, da površnik ni bil nič odveč, te dni nas je pa že grela in so postali že telovniki pretežki. Upajmo, da bo nam vsaj poletje pri- neslo ugodna vremena in nas ne bo trlo nepri- jetno deževje!

Vašne za kmetovalce. Ministrski odlok z dne 30. maja, ki je stopil 2. junija v veljavo, določa: Vse količine sena, slame, pšenice, rži, ovsu in ječmena morajo ostati na razpolago ministrstvu za kmetijstvo in gozdove in se ne smejo odstopi- ti ali prodati. Posesniki sena in slame morajo v teku 14 dni javiti vse množine, ki presegajo njihove vsakoletne lastne potrebe. Nove pridelke sena je treba naznaniti v prvih petih dneh vsa- kega meseca, slamo pa 10 dni po mlatvi. Pred- pisani obrazci za naznanitev zalog se dobe pri županstvih in so tja tudi vpošljejo. Izvoz sena in slame iz pokrajine je prepovedan.

Smrt pilota Slovenca. Dne 3. maja je v le- talski borbi nad Egejskim morjem padel 23 letni pilot narednik vodnik Alojz Trpin iz Trsta. Njegov poveljnik je izjavil, da je s njim izgubil enega svojih najboljših podčastnikov in občudovanja vrednega letalca.

Nad 155.000 ha znaša površina zemlje, ki je letos v Italiji obdelana s sladkorno peso. Zlasti ugodna letina se obeta v severnih pokrajinah.

Tudi Albanija spada k življenjskemu pro- storu Trsta, pišejo tržiški listi.

Javna morská kopališča so otvorili 7. ju- nija v Trstu.

Proti sekavju oljk. Ministrstvo za polje- delstvo in gozdove je z ozirom na to, da so ne- kateri začeli sekati oljke in uporabljati les za ku- rivo, izdalo strogo odredbo proti takemu negospo- darskemu ravnanju.

Nesreča za nesrečo. V Bovcu je 48 letni zi- dar Angelo Florjan padel z ogródja na stavih ter si zlomil nogo in roko. — V Gorici je 27 letni de- lavce Rudolf Faganol iz Sempasa med delom tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo in dobil še druge poškodbe. — Josip Trnovce, 53 letni de- lavce iz Kromberga, si je pri kopanju ilovice zlo- mil ključnico. — Josip Trpin, 51 letni delavec iz Slapa pri Vipavi, je padel a češnje in dobil pre- cejšnje notranje poškodbe.

1000 ton žita, namenjenega za prevoz na An- gleško, je zgorelo nedavno v ameriškem pristani- šču New Jerseyu.

Veliko pozornost je vzbudila vest, da so se štiri italijanske podmornice iz Rdečega morja po dolgi poti okoli Afrike srečno vratile v domovino.

Prva električna cesta železnica na svetu je stekla pred 60 leti med Berlinom in liehterfelkskim predmestjem.

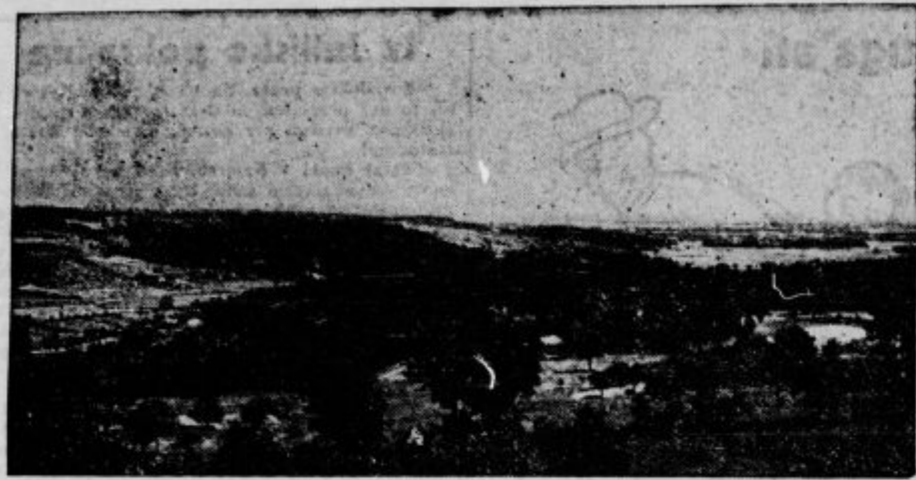
Na Madžarskem bodo v začetku novega šol- skega leta ustanovili tri nemške srednje šole, in sicer v mestih Nemethoti, Nagy-Karoly in Baia.

Bivši nemški cesar Viljem II. je 4. junija umrl v gradu Doornu na Holandskem. Vladal je v Nemčiji od leta 1888 do leta 1918.

Cez reko Tibere v Rimu bo v kratkem 23 mo- stov; doslej jih je bilo 17. Vedno večji promet!

Župani — sporočajte nam sezname konj in druge živine, ki še niso v rokah lastnikov!

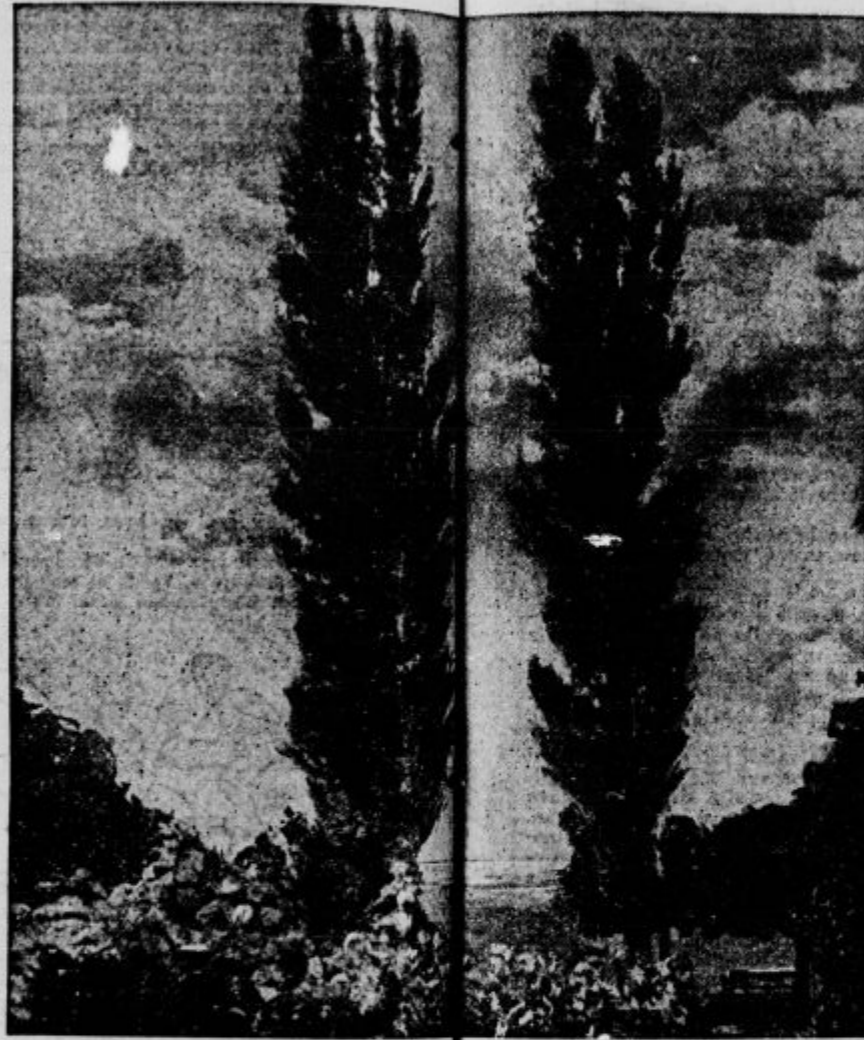
Slike iz podeželja

Polje in gozd se menjavata v soncu

Drevesa v pričakovanju dežja

Topoli v polnem soncu

Pastir s čredo prašičev

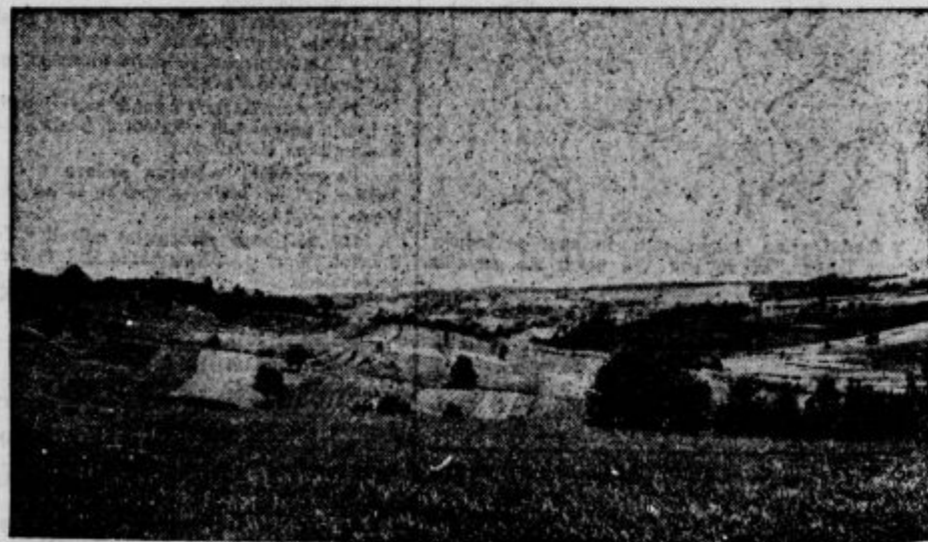
Višinski vodnjak

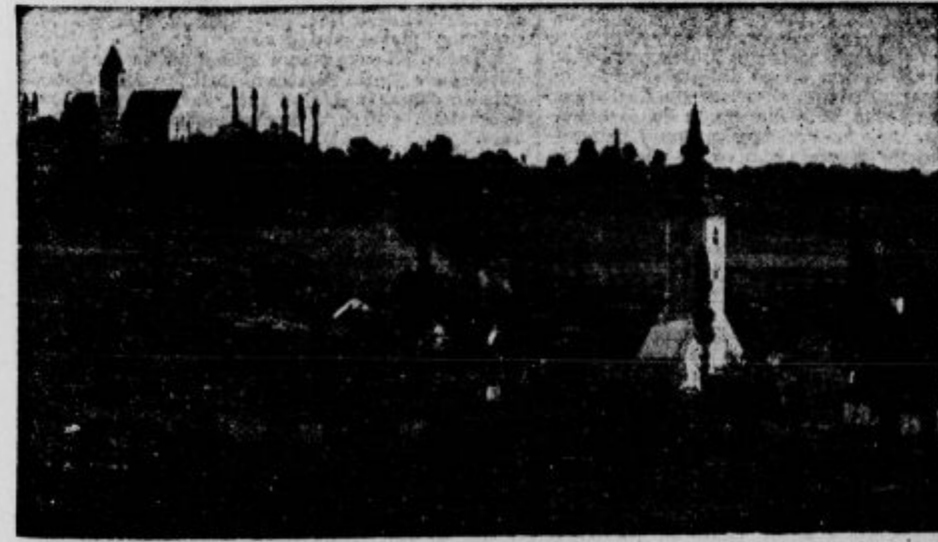
Kmečka visoka stiskalnica

Veter hladi poletno vročino

Žitna polja dozorevajo

Cerkvica na hribu — značilen slovenski motiv

Mlin na reki

Bodi zvest
naročnik
'Domoljuba'

France Jaklič:

Razglasila ga je

Dogodek iz kmetskega življenja.

Obrnil se je tedaj:

»Kaj hočeš? Dobro, da sva oba stara. Sicer bi lahko nastalo kakšno govorjenje.«

»Naslonil se je tedaj na koso, ki jo je vzel z rame in posluhnil.«

»Nekaj ti bom povedala, oče Plahuta!«

»Zato te čakam.«

»Tvoj sin je oče!«

»Hahahaha!«

»Se ti dobro zdi, kaj ne? Njegov sin je pa pri nas.«

»Hahahaha!«

»Luka je ime otroku, ki ga je imela moja hči s tvojim sinom. Zdaj veš!«

»Hahahaha!«

»Morda pa še tvoja hči ne ve, s kom je. Poznam te! Grunt ti dišil! se je odrezal stari.«

»Kaj je pa tvojemu dšalo? Tvoj sin je oče, zdaj pa glejta ti in tvoj sin in vsi, kar vas je, da se zdaj vse poravnava. Izlepa!«

»To bomo že govorili! Tvoje besede mi še niso dovolj. Kdo ve, kje ga je staknila?«

Kaj pravi Plahuta? Ali bo Plahutovka poslala kakšen priboljšek otročnici? Kako se je držal Tonček?

To bi bili radi izvedeli pri Klešnikovih in so obračali ušesa na vse strani, da bi prestregli kak glas o tem, in Kajzarico so bili poslali na poizvedovanje, da bi bila ovohala, kaj se godi pri Plahuti.

Čez nekaj dni je pa prišla h Klešnikovim ženska, ki jo je bil poslal Plahuta.

Ko je bila ogledala novorojenčka in ga stisnila za nos, je pa spregovorila:

»Jaz nič ne rečem. Plahuta so mi naročili, naj povem: Kakor hitro bodo izvedeli, da dolžite Tončka, bodo tožili. Mir hočejo imeti. Tonček ni bil! Poščite si drugogale!«

Ženske so zagnale krik, tudi Kajzarica je pomagala, toda Plahutova poslanka je samo skomizgovala:

»Privijala sta ga oba, oče in mati! Hudo sta ga stiskala. Toda Tonček ni priznal. Zarotil se je, da še ni nikoli pogledal ene take, kakor je vaša. Morali so mu verjeti.«

To je še povedala in šla, ker je bila opravila.

Tako so bili Klešnikovi izvedeli, akoravno drugače, kakor so si želeli.

V.

»Vsa vas naj izve, kdo je bil!«

Ko je bila Klešnikova Katra že iz postelje in se ni bilo treba več bati kakšnih slabih posledic za njo in sinčka, ako bi se nekoliko bolj pognala, se je Klešnikova družina posvetovala, kaj bi se ukrenilo v zadevi matere in otroka in kako bi se prijel, da bi se prej in gotovo prišlo v tej stvari do cilja.

Vsa hiša se je postavila za nesrečno družinsko članico, ko je bilo treba dokazati, kdo je oče najmlajšega družinskega člana, tako, da bo očito na vse strani in da se žalostni junak ne bo mogel prav nič izmikati.

»Tožil — Takoj tožil!« je predlagal brat.

»Ko bo sodišče govorilo, naj pa toži stari. Ta bo nam grozil in prepovedal praviti resnico!«

»Strla bi starca oholega! Sto tožba bi mu naperila brez vsega usmiljenja!« je vpila Klešnica.

»V sramoti bi ga utopil!«

»Tožite!«

»Starega? — Fanta, ki nič nima!«

Pokazalo se je prehitro, da bi bila tožba precej košljiva.

Starega tožiti se ne more, ko vendar ni nič prizadet, fant pa — še nič nima, ter mu ni kaj zveči.

Tako se je pokazalo, da Klešnikova Katra ni takrat prav nič mislila.

Zdej, ko je stara bentila, kam je gledala tedaj, je jokala Katra tako bridko, da se je bratu prav v srce smilila in je kričal:

»Poročiti jo mora! Luka mora imeti očeta!«

»Tudi jaz tako pravim!«

Samo tja težava je bila, ker se je Tonček Plahutov branil očetovstva in se je grozil, da bo Katri in stari Klešnici stopil na jezik.

V zadregi se je stara znašala nad hčerjo in otrokom, da je naposled Jurij odločil:

»Luka mora k Plahutu. Tisti smrkavec naj ga ziblje. Stari naj ga pestva in si ga ogleda; morda bo opazil na otroku poteze, ki so lastne njegovemu rodu.«

Mlada mati je pa zajokala in se rotila, da ne da otroka od sebe, da gre rajše z njim po svetu od praga do praga.

Tedaj se je pa oglasila Kajzarica, ki je imela tedaj važno besedo v zboru Klešnikove družine:

»Hm! Ta stvar ni kar tako.«

Vsa družina je posluhnila.

»Mati ne bo kar tako otroka odvrгла. Tudi njen je. Tudi ni neumna, da bi se zavrgla. Najprej je treba otroku varuha, ki bo tožil. Katra, saj to boš pač lahko izpričala, da je samo Tonček Plahutov Lukov oče.«

»Oa, pa nihče drugil!«

»Jaz nič ne dvomim, pa tam v sodnji so natančni in hočejo vse vedeti. Bog ve, kako se bo ta negode otresal in se bo stari Plahuta izvijal. Najbrž ne pojde tako glado, kakor je šlo osorej.«

»Til! se je zagnala stara proti hčeri in ji vrgla poskvo, kakršno more dati mati hčeri le v razdraženi žalosti.«

»Nič se ne ženil Kar je, je! Nikdar več se ne da popraviti.« je mirila izkušena Kajzarica. »Težava je le, ker negode še nima let in nima nič premoženja, da bi se seglo po njem. Prisiliti starega, da bi se tako z lepo pobotali, kakor kaže, tudi ne bo mogoče. Pustiti v miru, se pa tudi ne sme, zakaj pustili te bodo samo z otrokom.«

»Saj sem rekla, da ni boš kaj nakopala,« je planila vmes stara.

Kajzarica jo je odrinila z roko in nadaljevala:

»Katra! Pustiti ne smeš te stvari, da bi se ne pozabilo. Ljudje morajo vedeti, kdo je oče tvojega otroka. In zato ti rečem: Razglasi ga! Vsa vas naj izve, kdo je bil! Vsa fara naj ve, kaj je Plahutov Tonček! In vsa dekleta daleč naokrog morajo vedeti, kakšen je Tonček, ako bi se še kaj slišnil okrog njih!«

Ko je pa Kajzarica razgrnila svoj načrt in je Katra izvedela, kaj bi morala storiti, je pa otresala:

»Ne! Ne! Tega pa ne storim! Preveč bi me bilo sram!«

Zdaj sta ji pa mati in Kajzarica tolmčili poglavje o sramoti.

Mati ni izbirala besedi, zakaj vedela je pač, da jo hči ne bo tožila zaradi žaljenja časti, a Kajzarica je govorila bolj resnobno in previdno, dasi bi bila tudi lahko rekla kakšno besedo, ki bi jo bila spekla.

Tako je pa le še poudarila:

»Sramota gori, sramota dolil! Nič več se ne da popraviti. Tačas pa te ni bilo nič sram? Kakor jaz sprevidim, je zdaj edino pametno, kakor sem svetovala. Razglasi ga, dokler ni preporno! Zdej je še čas. Lahko pa vse zamudiš in potem še s prstom ne boš smela pokazati svojemu sinu njegovega očeta.«

Končno je bila Klešnikova Katra prenehala ihteti in tudi razum se je bil ohladil, da je mogla trezno premišljevat o nasvetu Kajzarice.

Pregovarjanju izkušene starke in živahnemu dokazovanju matere, izrečenemu s primernimi grožnjami in pretinjami, se je mlada mati, Klešnikova Katra vdala, obrisala solze, naradila se trdo in je rekla:

»Naj pa še njega pokrije sramota!«

VL

»Tonček Plahuta! Tisi oče!«

Nedelja.

Iz farne cerkve so se vsipale množice. Najprej se je razletela z velikim šundrom šolska mladina in podivjanci, ki jih ne doseže več roka učiteljeva. Za njimi so prišli fantje in se postavili pred cerkvijo v prednjih vrstah. Potem so se jim pridružili vse naokrog še možje. Za njimi je začel vreti iz cerkve ženski svet.

Pač so postajale pred cerkvijo žene, toda dekleta so jo ubrale kar domov. Mimo fantov gredeč so pogledale po njih, oči so se srečale in potegnile fante s seboj, kakor bi jih pogajal vihar. Kar nekam pomešali so se, potem

pa šli kakor na perotih po cestah in potih, ki drže kakor žarki od cerkve na vse strani.

Za njimi so se vzdignili možje, žene in postarni ljudje, vsi zadovoljni po opravljeni dolžnosti.

Po vseh potih se je govorilo živahno in glasno, ker iz cerkve gredeč ni čas za skrivnostna pogovarjanja. Med fanti in dekleti se je pa razlegal smeh in je prodirala beseda dovtipna in veselo zbadljiva, ki je izzivala za smeh in enak odgovor.

Tonček Plahuta se je gibal sredi krdela. Razgovarjal se je s fanti in dekleti, šalil se in dražil ter odbijal nagajive dovtype z enakim orožjem.

Hej! Kako kratkočasna je nedeljska pot iz cerkve!

Tonček ni bil kak pustež. Čeprav še ni bil iz vojaških let, se je vendar obnašal med tovariši kakor fantovski vojvoda. Njegova beseda je bila že drzna in oblastna, zakaj doma je bil z grunta in tudi postava njegova je bila očitna. Kar je pa manjkalo, je še naredila obleka. Ruševce je izzival na kastorc nekoliko na stran okrenjenem.

Hej! Dovolj prijateljev je imel med vrstniki, dovolj tovarišev, kadar je bilo treba kaj zaigrati.

Plahuta, premožni Plahuta, je bil njegov oče, ki mu je bilo všeč, ako se je Tonček nekoliko pobahal in razmahnil in tudi mati je bila nanj ponosna in je primaknila, kadar oče ni dal toliko, kakor si je želel sin.

Tončku ni bilo enakega daleč naokrog.

In tako ni čudno, da je zahrepenelo po njem marsikaketro dekleško srce, dovzeto za lepo zunanost.

Vse srečne so bile, ako so mogle govoriti z njim, ne samo vaške, temveč tudi iz sosednjih vasi.

Plahutov Tonček!

Vrste so se stisnile v vaške ulice. Čez nekaj trenutkov bo odmevalo po vasi. Dekleta iz vasi bodo stopile iz vrste, fantje bodo krenili v stran in nekoliko zmanjšano krdelo bo drvelo naprej. Zadnje besede, zadnji za ta hip prihranjeni dovtipi lete iz krdela in zopet nazaj. Hoj!

Takrat so se pa začeli ustavljati prvi sredi vasi in za njimi so morali vsi drugi pridržati korake. In kakor na povelje so obrnili glave tja, kjer je vstric ceste, sicer nekoliko stran, bil pod, ki je Plahutovi hiši najbližji. Pred podom na pragu je pa sedela ženska z razgaljenimi prsi in je dojala. Ruto si je bila potegnila precej na oči.

V njo so se bil zagledali prvi in za njimi vsi drugi; iz radovednosti jim je bila zamrla za trenutek beseda.

»Kdo je ona, ki se je ustavila skoraj na cesti v trenutku, ko poišče mati kotiček, v katerega ne prodre tuja radovednost?«

In že so jo spoznali nekateri ter izdali:

»Klešnikova Katra!«

»Katra? Kaj pa prenaša todi?«

In že so pospešili korak prvi, ki so ga bili pridržali in vrsta za njimi se je začela pomikati.

Vstric poda je prišla gruča, v kateri je Plahutov Tonček imel prvo besedo. Ruševce je predrzno plaval nad gručo.

Tedaj je pa nastopil trenutek, katerega je Klešnikova Katra nestrpnno pričakovala. Odtrgala je otroka naglo od prsi, da je zajokal, je brž vstala, vzdignila otroka pred se in ga kazala:

»Tonček Plahutov! Lej ga Lukca! Tvoj jel Ti si oče!«

Z vso močjo je sunila prve besede in je gozljala, da je njen glas napolnil vso vas, da ga nihče ni mogel preslišati in je moral iz radovednosti posluhnuti.

»Samo ti si oče! Samo ti, Tonček Plahutov! Zakaj se me sramuješ? Pestovat pridile!«

Zdej je moral vsak vedeti in hipoma so se obrnili prvi in šilili iz radovednosti nazaj, oni pa, ki so bili še daleč zadaj in so slišali glas, pritiskali so hitreje.

»Kaj pa je? Kaj je vendar?«

Samo Plahutov Tonček ni bil čisto nič radoveden in navzlic gneči, se je naredil krog njega hipoma precejšen prostor. Dekleta, ki so se malo prej skoraj zarvale vanj, da je moral biti skrajno previden, da ni katere pohodil, so kar odskočile.

»Plahutov Tonček!«

Glas začudenja je šel po vrst; gor in doli, zdaj, ko je bil razglašen.

»Oče je žele Lukca imati!
Se so se slišali prvi vzkliki, ta in oni je bil prasnol v zasmeh, pa vendar še ni bil čas zbijati šale. Besedo je še imela Katra in je igral še posebno vlogo Plahutov Tonček.

Uprli so oči in nastavili ušesa v Katro, ki je vzdigovala in kažoča otroka vpila, kar se je dalo:

»Pridi ga vendar pogledati! Tvoj je. Lukec je tvoj! Zakaj se ga zdaj sramuješ? Mene pa tudi poznaš?»

O, to je bilo smehal!
Plahutov Tonček, drzen in objesten, naenkrat ni vedel, kaj bi naredil. Pogrezniti se ni mogel, drugače izginiti tudi ne, spustil se je tedaj v prisiljen zasmeh, ki je pa takoj zamrl, ko je videl, da mu nihče ne pomaga.

Osramočen.
Zavedel se je tega, pa je zarentačil ves srdit:

»Ti prokleta... ti! Poberi se mi!
»Tako? Kaj si pa ti? Poznaš samo mene? Spoznaj še sebe! Lej ga! Tvoj je!
Posmeh ljudi ga je zdražil še bolj. Najrajši bi jo bil raztrgal. Zagnal se je proti nji, a že so ga ustavili nekateri previdnejši. Izognil se je tedaj in skočil k bližnji skladovnici in je segel po polenih.

Že so zletela nekatera proti ženski, ki se je pa ročno umaknila, da je niso zadela.

Besede, ki jih je ona vpila in klicala, so bile pa zanj hujše, kakor če bi se bila vsa skladovnica polna nanj zvrnila.

Pomagati si je hotel še nadalje s prekli-
njevanjem in s poleni.

Tedaj ga je pa močna roka stisnila za vrat, da je spustil poleno in segel po roki, ki mu je jemala moč.

»Marš domov!
Oče je bil, ki ga je bil pograbil s trdo roko. Z drugimi je bil prišel od fare. Sundranje na vasi ga je vzdramilo, da je stegnil korak.

Takoj je spoznal položaj. Seveda še ni bil čas premišljevat in sklepati. Samo končati čimprej igro, v kateri njegov sin ne igra preveč zavidljive vloge.

Doseči ga je moral prej, preden se še bolj ne zaplete; zakaj dokazovanje s poleni je vendar le nevarno na obe strani.

Pognal se je tedaj med ljudi, jih odrazil

na desno in na levo, ter dosegel sina, preden je bilo kaj hujšega.

Sin se ga je zastonj otresel. Okrenil ga je proti hiši.

»Poberi se!
Pokazal mu je pot v hišo in ga še enkrat sunil, da se s Tonček ni mogel več obotavljati. Vse se je vršilo naglo. Veselje, ki je šumelo na vasi, je pričelo, da so se ljudje izborna zabavali ob dogodku, ki jih je bil kar presenetil.

Ošabnost pa vendar ni dala staremu miru, da bi bil po tihem muzo umaknil tja, kamor je bil zaobrnil sina.

Obrnil se je in zagnal nekaj kletvic in robatih besedi tja pred pod.

Iz raznih krajev

Sv. Gregor. Na binkošno nedeljo zjutraj je pričelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Ivana Modica. Kljub temu, da so naši zares marljivi gasilci ogenj kmalu zadušili, trpi imenovani posestnik občutno škodo na raznem gospodarskem orodju. — Iz vojske se še do danes ni vrnil Jože Adamič, pos. sin iz Andola. Zeleti je, da je živ in zdrav ter da se kmalu vrne v hišo očetovo.

Is ljubljanske okolice. Trava je precej visoka, vendar zaradi dolgega deževja ni, kakor bi morala biti. Če bo trajno lepo, se še lahko popravi. V ljubljanski okolici smo preorali veliko ledine v njive in zato je verjetno, da bo živinske krme manj in da bo dražja kot lansko leto, ko so prodajali seno po 2 din, pa tudi po 2,50 din za kilogram.

Središče ob Dravi. Dne 29. aprila je umrl pri nas od kapi zadet koroški župnik iz Kotmare vasi g. Janko Arnuš. Bil je velik rodoljub in odličan kulturni delavec. Vozrnomu duhovniku bomo ohranili časten spomin.

Kurežček. Na binkošni ponedeljek je bilo pri nas izredno mnogo izletnikov, zakaj imeli smo žeganje. Že dopoldne je prišlo k službi božji do tisoč ljudi v koči je zmanjkalo jedi in tudi za pijačo je že bila trda. Cele vrste romarjev in izletnikov, so se, o mraku vračale skozi Zelimlje dale na vse strani. — V nedeljo 8. junija so napravili k nam izlet kongreganisti od D. M. v Polju pod vodstvom g. kaplana Vukčiča.

»hahaha!»

Zdaj pa se stari izvedel marsikaj. H Katri sta pristopili Ktešnica in Kajžarica in za vsako, ki je izpustil Plahuta, jih je dobil deset nazaj, da je moral obmolkniti.

Ko ni imela Katra nobenega Plahutovega več pred očmi — mati je bila skrivaj za vrtni smuknila mimo — je pritisnila otroka zopet h prsom in se podala z materjo in Kajžarico domov, zakaj dosegla je bila, kar se je bila namenila.

Vsi pa, ki so bili obstali ter so videli in slišali, obrnili so se in šlo svojo pot. Z njimi je pa šla novica, ki se je razširila po vsej fari:

»Plahutov Tonček je oče!»

Ježica. Oni dan popoldne je nastal požar v gospodarskem posloju upokojenega železničarja in posestnika Jožeta Avbija. Vnela se je tudi hiša in kaj hitro je bilo vse v plamenih. Prihitei so gasilci iz Ježice in Stožice. Pomagali pa so tudi italijanski vojaki. Stanovanjski del hiše so rešili. Kako je nastal požar, ni znano.

Demšale. Pri nas je bilo do zadnjih dni dovolj govejega mesa po ceni 18 din za kilogram. Zdaj je pristojna oblast prepovedala nakup živine v sosednih občinah in je zato nastalo pomanjkanje govedine.

Cerknica. Trave ne kažejo posebno dobro. Zemlja je od dežja precej zbita, kar ovira tudi rast koruze in krompirja. — Ob raznih polih so celi kupi betonskega materiala iz porušenih betonskih opor, ki jih je svoj čas zgradilo bivše jugoslovansko vojaštvo. Zdaj so polja očiščena bivše vojaške navelike. Pomagali so tudi italijanski vojaki. Mnogo kmetov še ni našlo svojih konj.

Trebaje. Tukajšnji domačin tovarnar g. Ivan Ban je imenovan za okrajnega župana petih dolenskih občin. Trebaje je že od nekaj gospodarsko križišče Mirenske, Temeniške, Dobruške in Svetokriške doline Upamo, da bo g. okrajni župan mož na svojem mestu. — En vagon moke je prišel te dni za Novomeščane, drugi vagon pa je ostal pri nas.

Visice v Beli krajini. Nedavno sta se tu poročila poštna uradnica v Dragatušu Micika Mihelič, hčerka znane gostilničarke na Vinicah, in inženir Rado Čotar iz Ljubljane. Mnogo sreče!

Kočevo. Največ lesa iz naših gozdov izvozi mo na postajo Stražo pri Novem mestu. Precej

Rabljeva roka

Spisal J. Fletcher Ray.

Poslovenil Franc Poljanec.

In pomóčil je ovčarsko palico, človeški sredinec dolgo; in ovco in majhne jasli, vse iz lesa izrezljano. Pogledal me je, kakor da ga je sram, in obraz mu je zardel kakor dekletu.

»Ti vsi, da se je deček o takih rečeh veliko pogovarjal z Bartimejem, jaz pa svojega otroka nimam.«

In odprl je bisago, ki jo je nosil, in mi pokazal daril vseh mož iz delavnice.

»Vidiš, vsi smo slišali, kaj se je zgodilo, in vsi ga imamo hudo radi; celo jaz, ki ga je moja roka svoj čas zadela. Sročil, ko sem ležal v celici, sem veliko nanj mislil.«

Za trenutek sem postal. V svoji žalosti sem bil pozabil, kako smo Proba vrgli v ječo; in zdaj je hodil zraven mene.

»Toda ti,« sem dejal, »kako si ti prišel sem? Zdi se mi, da sem te pustil v notranji ječi.«

»Ej! Ko se je zdanilo, so mi pa durj odprli. Licinij mi je nekaj pravil o tem, kaj se v jaku spodobi, pa se za to, kar mi je rekel, nisem menil, in zdi se mi, da se tudi on ni. In nato je predme postavil jedi in mi velel v delavnico.«

Mislil sem na besede, ki jih je bil rekel Pilat, in sem razumel. Tačas sva prišla do vrat mojega stanovanja.

»Noter stopi, Probus,« sem rekel, »na svoje oči boš dečka videl.«

Na pragu je obstal, kakor da se boji vstopiti. V srcu sem pa vedel, da je žel z menoj s to mislijo, da mu poročem, naj otroka po-

gleda. Nikoli ga prej nisem videl tako boječega. Skup sva stopila v hišo

»Ali mu je dobro?« sem prašal Suzano.

»Počiva,« je rekla, »Mati Marija in Joana iz Betlehema sta bili pri njem, ko te ni bilo. Videli sta, kaj je storil na griču. Toda do opoldne nista slišali tega, kar ga je doletelo na cesti. Dolgo sta sedeli pri njem in ga tolažili. Rekla sem jim, da mu nihče ne sme povedati tega, kar se je zgodilo na Golgoti. On ne ve nič tega, kar se je zgodilo od dne, ko je gledal Jezusa pri tempeljski stebriščih.«

Odšla sva v spalnico. Oči so mu začarele od veselja, ko me je zagledal. Ah! če se je spomnil vsega, kar so bile le njegove oči videli, kako bi mogel še kdaj v nje pogledati? Mislil sem na sočutni pogled v obrazu Nazarečana, ko so Kvintus in žene dečka odpeljali. Morebiti je ta, ki je slepecu oči odprl, mogel Hermu oči razuma zapreti, za vse, kar je bil videl.

»Oče,« je rekel, »Marija, prelepa Mati, in Joana s srebrnimi lasmi sta prišli sem k meni. Še enkrat sta mi pravili o njegovem rojstvu in o betlehemskega hlevu. Ej! in še veliko več, česar nisem vedel. Take čudne reči, oče! Hej, Probus, kaj se za očetom ti skrivaš? Ali si tudi prišel?«

»Sem, otrok moj. Prišel sem, da ti voščim zdravja.«

»Zares sem vesel, da te vidim. K očetu tule sedi, da ti bom mogel v obraz gledati.«

»Ali te hudó boli, sinko moj?« sem ga prašal.

»Kadar mirno ležim, oče, me samo malo. Truden sem pa vedno in bi kar spal. In kadar spim, v sanjah vidim Njega.«

»Potem pa spi, otrok moj, spi, pa ti bo bolje.«

»Ne, zdaj pa ne bom spal, ko si ti pri meni. Ali si danes videl Jezusa? Vem, da je v mestu,

saj sem ga pustil na tempeljskih dvorih. Če ga boš videl, ali mu poveš o meni, da naj pride in me ozdravi?«

»Bom, sinko moj.«

»Poslušaj me, oče. Prosil sem Mater Marijo, naj mu pove, pa mi ni nič odgovorila, ampak je glavo proč obrnila in zajokala. Zakaj ne pride On? Jaz želim, da me v kratkem obišče. Potem pa ne bom več čutil bolečin ali trudnosti. Ali bi ga ti ne hotel poiskati?«

»Da, sinko moj,« sem dejal jaz.

»Da, otrok moj,« je dejal Probus in se obrnil, in vzdih je pretresel njegovo mogočno postavo.

»Ali se še iz njega norčuješ?« je prašal Hermas z žalostnim, očitajočim pogledom na obrazu, saj ni razumel, kaj se je bilo dogodilo. Na kar se je Probus dolgo in zamisljeno zagledal v dečka in dejal:

»Hermas, sin moj, zoper Galilejca sem bojeval svoj zadnji boj, in on je zmagal; dasi ne z močjo meča ampak s svojo odpuščajočo ljubeznijo. Ali veš, da so gobavci iz grobov šli k njemu, in on se jih je dotaknil in jih očistil? Hermas, to ti pravim, da se je tisti Jezus prav tako dotaknil mojega malopridnega srca.«

Proba sem kar gledal in se čutil takim besedam, ki so prihajale iz njegovih ust.

»Mi boš ti Jezusa pripeljal?« je prosil.

Probus je glavo sklonil, saj otroku ni mogel povedati, da je Galilejec mrtve.

Glavo sem obrnil proč. Tega nisem mogel več prenašati. Vstal sem in rekel:

»Probus ti ima nekaj povedati. Se že vrnem.«

Šel sem k Suzani.

»Žena, deček ima le malo bolečin. Meniš li, da je zdravnik Atilij povedal narobe?« — In zmisli sem se na svojo molitev na vrtni, pa samo iz sramu nisem o njej govoril.

»Atilij je odšel, komaj uro bo tega. On pravi, da preden jutri sonce zaide — — —

lesa predelamo že doma, saj so ob mnogih naših potečih žage. Včasih smo vozili deske na selme, zdaj jih pa prodajamo naravnost raznim kupecem. Izdelujemo pa tudi razno suho robo. Okrog Kočevja so še gozdovi, kjer še ni pela sekira in ki jim pravimo pragozdovi. Med te prištevamo Kopo nad Koprivnikom in pragozd v podsteniškem okoliščju, ki obsega skoraj 60 ha pravega pragozda.

Polzevo nad Višnjo goro. Zdaj je pri nas res lepo, ker je vse v najlepšem zelenju. Tudi postrežen je še vsak po starem običaju. Na Polzevem lahko dobiš hrano in stanovanje.

Trebaje. Požar je nastal v Pehanijevem gospodarskem poslopu. Zažgal je najbrž neznanec, ki je tam prenočeval in po neprevidnosti vrgel v seno goreč ostanek cigarete. Požrtvovalni miličniki in vojniki so požar ohejili.

Novo mesto. Dosedanji okrajni načelnik za novomeški okraj Vinko Vidmar je bil premežen k Visokemu Komisaratu v Ljubljano. — Politični komisar za Novo mesto dr. Oto Griselli je prevzel svoje poste. — Prav pogosto je sedaj videti, kako pred hišo sedita mlad študentek in italijanski vojak in drug drugemu pomagata preko prvih težav dolje nepoznanega jezika. To sodelovanje bo popravilo staro napako dosedanjih prosvetne politike, ki je učila vse močnejše jezike, samo sosedovje ne, z izjemo ministrovanja dr. Korošca. — V dosedanjem obsegu obratujeta tudi obe predilnici, ki trenutno živita od surovin, ki jih je prejšnja Jugoslavija dobila iz Rusije. Zaenkrat se še ne da povedati, kako bo v bodoče urejeno vprašanje surovin, ki je v tekstilni industriji v bivši Jugoslaviji povzročalo velike izgube, saj je že skoraj grozilo, da bo velik del tekstilne industrije moral prenehati z obratovanjem.

Dolenjske Toplice. Po odredbi italijanskih oblasti so se pojavili že povsod poleg slovenskih tudi italijanski napis. Po javnih prostorih so tudi napis, ki opozarjajo na pozdravljanje po rimskem načinu. — Vojaštvo napisuje po hišnih stenah razne Ducejeve izreke. — V naš toplički kraj so nedavno prišli zastopniki italijanskih oblasti. Gospod Civilni Komisar okrajnega nabelstva iz Novega mesta si je ogledal razne zdraviliške in kopalske naprave. Obljubil je zdravilišču vso gmotno pomoč.

Slovenska krajina. Naši krajinje se zasedbo madžarskih čet obetajo drugačni časi zlasti v šolskem in žetkovnem pogledu. Prekurnici se bodo v madžarsčini odslej imenovali »Vendci, njihova zemlja pa »Vendidek, Novo knjižno ustvarjanje boče pretirati vse vezi s »kranjčino in se po-

vrniti k jeziku Küzmija in drugih prekmurških piscev preteklih stoletij. Akademsko mladina kakor tudi bolanci sploh se potegujejo za priznanje knjižne slovenščine. Nekateri krogi pa zastopajo stališče, da je spor za jezik odveč in naj se vplelje povsod samo madžarsčina.

Z Dolenjskega. Pred tedni smo opazovali po raznih dolenjskih cestah polno konj, ki so jih kmetije od raznih krajev vodili proti domu. Zdaj obiskujejo konjski meletarji kmetije in ogledujejo in kupujejo lepe živali. Za par dobrih konj — od tretjega do šestega leta — ponujajo 50 do 60 tisoč din. Te dni je neki Metličan prodal tri pare konj za 165.000 din.

Vrh pri kočevski Parli. 21letni Obramovič Drago je šel oni dan z bratom Jožetom k strugi Nečice, da bi tam preskusila najdeno ročno granato. Ko sta dospela na mesto, je brat Drago odvrnil nevarni predmet v vodo. Ker pa granata ni eksplodirala, sta to strašno orožje spet potegnila na kopno. Zavedajoč se nevarnosti, jo je brat Jože takoj odkuril. Piših par sekund potem je že nastala strašna eksplozija. Nevarno zadet se je brat Drago zrušil na tla in obležal v mlaki krvi. Njegovo stanje je zelo resno.

Velika Loka pri Višnji gori. Žegnanje svetega Antona v novi cerkvi na Veliki Loki pri Višnji gori bo v nedeljo 15. junija ob 11. Castivi sv. Antona, pomagajte pokriti določ! Notranjščina cerkve je že dovršena in lepa, zunanje lice pa kliče na pomoč.

Pesnica pri Mariboru. Te dni sta odšli po večno plačilo posestnica Josipina Hojnjkova in 74 letna zasebnica Ivana Kušarjeva. Naj počivata v miru!

Slovenska Bistrica. Pri Sv. Jožefu je padel s kolea in dobil smrtne poškodbe 67letni železniški upokojenec Jakob Ambrož iz Maribora. — Večni mir!

Retče pri Školji Loki. Huda nesreča je zadel v torek zvečer Hafnerjevo družino iz Godežita. 9letna hčerka Tončka je bila popoldne sama doma. Proti večeru je zakurila v štedilniku in plamen in ji vžgal obleko. Tončka je vsa v strahu začela teči in je s tem plamen še povečala, tako da ji je vsa obleka zgorela pri živem telesu. Hitro so poklicali zdravnika, ki ji pa ni mogel več pomagati, ker je bilo njeno telo že preveč obžgano. G. župnik iz Mavčič ji je podelil zadnjo

Dopisniki! Pošiljajte nam zopet redno novice. Širite naše časopisje

popotnico in potem se je njena duša preselila med angele. V petek je Tončka pokopal g. župnik Oblak iz Preske. Njene žolske prijateljice so grob male Tončke zasule s svežim pomladanskim cvetjem. Tončka, počivaj v miru, nesrečno družino pa naj tolaži Bog!

Maribor. V našem mestnem gledališču so pred kratkim gostovali graški igralci. Na sporedu so bile znane nemške operete in veseligre. — Te dni je prispelo v Maribor manjšo število Avstralcev in Novozelancev, ki jih je nemška vojska ujela v Grčiji. So pod strogim nadzorstvom, vendar pravijo, da se jim slabo ne godi, saj imajo isto hrano kot nemški vojaki. — Mladinske voditeljice se sedaj kolajo na dvodnevnih tečajih na nekdanji banovinski gospodinjski šoli v Svečini pri Mariboru. Vsakega tečaja se udeležuje po 50 deklet in mladih žen.

Naznanila

n Prejeli smo »Vestnik Prosvetne zvezec v Ljubljani, zvezek 4. in 5. za meseca aprila in maj 1941.

Novi grobovi

m Umrli so: v Dobrunjah posestnik Jožef Selan, v Mariboru učiteljica Elza Lešnik. — V Ljubljani so odšli v večnost: vdova skladateljca Petronila Foerster roj. Vesely, strojevodja v p. Franc Dovgan, sprevidnik drž. železnice v p. Franc Ulčar, trafikant Vinko Resnik, upokojenec drž. železnice Franc Znidaršič, vseučiliščnik Joško Poljak, 84 letna vdova po poštnem upravniku Julija Helmich, generalni tajnik Trboveljske premožkopne družbe Joško Pogačnik. — Naj počivajo v miru!

JABLIN - Jabolčnik

za izdelavo umetne domače pijače Vas stane za 50 litrov zavitek din 30.—, po pošti din 42.—, 2 zavitka po pošti din 78.—, 3 zavitki po pošti din 110.—. Prodaja Drogerija Emona

Ivan Kanc - Ljubljana - Nebotičnik

Bolgarski parnik »Princesa Maria Luiza« so je vžgal in potopil v grškem pristanišču Pireju. Osem članov posadke je zgorelo, med njimi tudi kapitan.

Vrgel sem se na blazino. Lahko sem poslušal Probov glas, bolj nežnega in mehkega, kakor sem ga slišal kdajkoli, in Hermovo veselo žlobudranje. Videti je bilo, da je Probus zdaj, ko sta bila čisto sama, ves strah zgubil. Menim, da sem slišal, kako je skušal celo blejati kot ovca, na kar je ven zavnel dečkov veseli smeh. Tako čudno se je to zdelo za jutrišnji dan: ta, ki se prav zdaj tako lahkega srca smeja in čenčljá; ta, ki doslej za bolezen ali bolečine ali rane nič vedel ni, naj bi jutri ležal mrzel in pokojen in spal smrtno spanje... In Ta, ki bi ga bil lahko rešil in ga vrnil življenju, leži mrtev. In moja roka mu je žeblje zabila.

Vstal sem in stopil v spalnico. Otok je ležal in spal z blaženim nasmehom na ustnih. Ena roka je držala izrezljane jaslice, druga je pa ležala v Probovi, ki je pri njem sedel s sklonjeno glavo. Solze so se mu s tem počasi sklonjene po obrazu, od bojev brazgotinastem, in padale postelji na odejo. Pogledal me je in svoje žalosti ni skušal skriti. Kakor ženska je nežno odstranil ročico, ki je ležala v njegovi, in se sklonil, da strto dite poljubi.

»Zdrav bodi, junak moj,« je šepetal in spalnico molče zapustil. Skupaj smo se odtečali: Suzana, Nidija, Probus in jaz. Govorili smo kaj malo, saj nam je bilo vsem težko pri srcu. Ko smo pojedli, je Probus moral oditi. Licinij je bil namreč zapovedal, naj on in Rufus z drugimi zastražita grob na vrtu Tisti čas se je po vsem mestu raznesla govorica, da so grob zapečatili s pečatom sinedrija.¹

Zapečaten grob
Ko sem to vojaško stražo pretehtoval, sem vprašal: kakšen pomen bi bilo imelo, če bi za Nazarenčanovo telo nihče ne prošil in bi ga bili vrgli na občinsko zemljo, da postane plen mrhovine? Ali bi bili duhovniki postavili stražo

v Geheno? Ne vem. Bi li bili njegovo meso trgali jastrebi, ali bi bil njegov Oče postavil stražo nad uničujočimi ticami? In ko sem tako pretéhtoval, je Probus vprašal Suzano:

»Kaj meni, ali bo Gabilejec tretji dan vstal?«

Glas mu je bil spokojen, skoraj nežen; oči so mu zahrepenele in se čudno raznežile, ko je hrepeneče poslušal Suzanine besede vere in upanja. Meni se je seveda njena vera zdela neumna in brezupna. Videl sem bil namreč rane v njegovih rokah in nogah, razbičan hrbet in njegovo strahotno prebodeno stran. Te rane so oskrbeli pač ljubeče, toda morda ne preveč spretno. In povrh sem zagotovo vedel, da je mrtev. Sonce je zahajalo nad judovsko veliko nočjo, ko je Probus odhajal.

»Jutrie, je dejal, »je tretji dan, in naj vstane ali ne, jaz mu verjamem, da je božji sin.«

Sel sem z njim do vrat. Molče sva se objela.

»Oh, Scipio! Scipio! Ce bi bil jaz za ženo dobil tako, kakor je tvoja Suzana, in imel sina, kakor je tvoj Hermas, bi ne bil človek, kakršnega me ti poznaš. Ti me nisi poznal, ko sem ljubil Lavinijo. Ta je zdaj mrtva. Grob jo je poklical že davno tega, ko sem bil še mlad.«

In ko je tako povedal, je šel ven v noč. In se niti obrnil ni, da bi se po meni ozrl. Vendar pa se mi zdi, ko je odhajal, sem slišal, kako je močnega moža težko dihanje kar davilo. Ko je večer potekal, se je dečku poslabšalo, in ni mogel počivati. Govoril je vsakovrstne reči, vedel pa ni vsega, o čemer je govoril. Včasih je bil v betlemškem hlevu; nato je bil s Samuelom na trgu, in Jezus je z njim govoril.

»Zopet te bom videl daleč od tod, ne bo dolgo,« je kriknil; in včasih je zaklical:

»O Jezus, nikar ne odlašaj, prosim te. Čakam, kdaj prideš in postajam tako truden; oh tako truden!«

Eno uro pred polnočjo je sunkovito zaspal. Suzana je sedela zraven njega in štela njegove srčne utripe, vsaj meni se je tako zdelo.

»Scipio,« je rekla, »spi. Pojdi, prosim te, počivat, saj si strašno zmujen. Tu se bom jaz pomudila in čula.«

»Toda, žena, kako moreš ti čuti? Odkar so ga prinesli sem s Kalvarije, nisi zaspala. Daj, da jaz pri njem ostanem.«

»Ne, ti si samo mož; negovati in čuti pa za može ni. Če se kaj važnega pokaže, te že pokličem.«

Kar padel sem na blazino nasproti vzhodnemu oknu. Pred očmi sem videl, kako so se drobne prsi dvigale in upadale, in napeti obraz matere. In med tem, ko sem te reči gledal, so se mi oči zaprle in nanaglo sem zaspal.

Zbudil sem se v mraku. Nekdo je slonel nad menoj in se me dotikal.

»Scipio,« je dejal neki glas, Suzanin glas, »Scipio, zbudi se, kliče te.«

Brž sem vstal in šel k njemu. Ležal je z razprostrtimi rokami.

»Oče,« je rekel, »vzdigni me, prosim te!«

Vzdignil sem ga, medtem je Suzana popravila blazino za njim. Debele poine kaplje so mu stale na čelu. Lica so mu gorela. Oči so se mu bleščale v čudnem svitu.

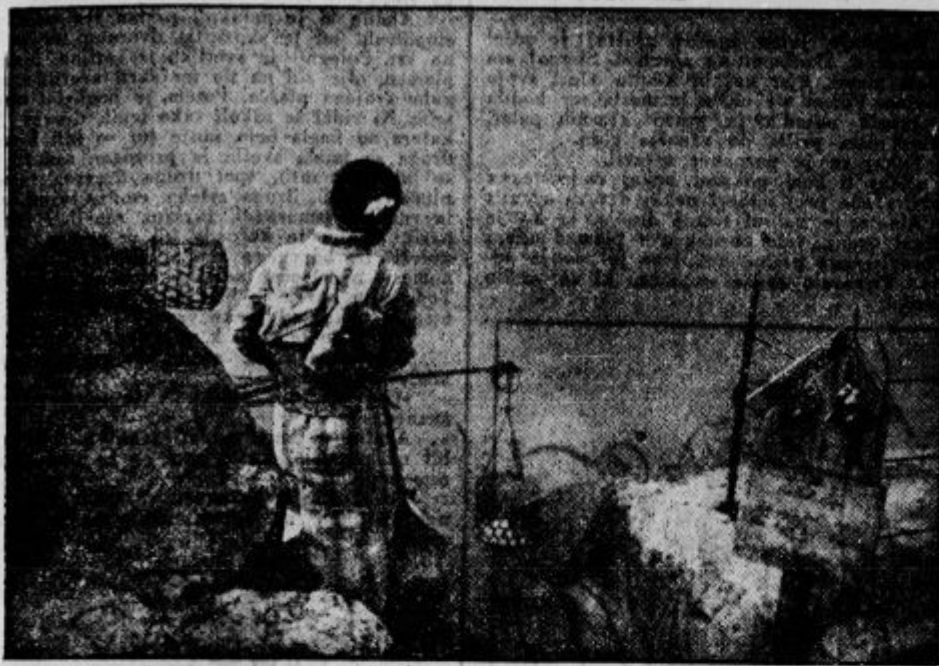
»Oče! mati! in ti, Nidija! Poslušajte me! Sanjalo se mi je; čudno lepo. Bil sem na nekem vrtu — na vrtu, kjer je bilo veliko drevov in rož in lilij in drugih lepih cvetlic. Cvetje sem kar duhal. Tički s svetlo pisanim perjem so v mirtovih vejah peli veselo pesmico. V jutranjem svitu se je vse bleščalo.

(Nadaljevanje prihodenj.)

Dobro sosodstvo je pogoj za pravilno in uspešno delo

¹ Velikega judovskega zbora.

Vroči vreli sredi snega

Japonka kuha jajca v vročem pesku.

Menda ni šoti odraslega človeka, ki bi ne bil že kdaj slikal, da izvira tu in tam iz naše zemlje topla voda. Tudi Slovenija se ponša s večjim številom izvrstnih in lepo urejenih toplíc, kamor se hodijo na revmatizmu in še na drugih boleznih bolni ljudje iskati ljubo zdravje. V Dolenskih Toplicah vre na dan voda, ki ima več kot 30 stopinj Celzija toplote. Drugi slovenski gorki vreli, pa tudi nekatere toplíce v tujini se ponšajo še z večjo stopinjo toplote.

Na zemeljski obli se pa tudi kraj, kjer prihaja iz zemlje pravi krop. Na daljnem severu je

znan v tem pogledu veliki otok Islandija, kjer je zelo mnogo vročih vrelecev, ki jih imenujejo tam gejzire in ki mečejo vročo vodo včasih tudi do 40 m v višino.

Kako nastane gejzir? Kratko in preprosto rečeno takole: Mislino si naravno sceev, segajočo globoko v zemeljska tla. To sceev je napolnila talna voda. Vroča para, ki prihaja iz zemeljskih globlin, pristihi vodo v spodnjem delu sceev, da zavre in se izpreminja v paro. Vodni stebri v sceev pritiska nekaj časa vodo navzdol. Končno zmaga sila nabrane spodnje vodne pare, ki

z nznansko močjo in pokanjem požene vse skupaj na beli dan. Moč način in čas izbruha so pri raznih gejzirih kaj različni.

Poleg Islandije se ponšajo z gejziri tudi nekateri otoki Nove Zelandije, pa tudi Amerika in Japonska nista brez vročih vrelecev.

Vulkanski značaj zemlje je s svojimi gejziri močno vplival na Japonce in jih nagnil k snažnosti. Japonce cení dnevno kopelj akorajda bolj kot obed. Kurivo pa je draga stvar. Zato je vsakakor sreča, da imajo zlasti severne, z zimskim mirazom zelo obdarovane japonske pokrajine, precejšnje število gorkih mineralnih vrelecev.

V Jozankeiju na severnem japonskem otoku Hokkaido, kjer bi bile morale biti leta 1940 velike mednarodne zimske olimpijske igre, se lahko tudi v najhujši zimi v svobodni naravi umiješ v gorkem, tekočem potoku. Drugi vroči vreli na pravkar navedenem japonskem otoku napolnjujejo s svojo vodo velike kopalne in plavalne prostore (bazene), dobrodošle vsem, zlasti pa utrujenim smučarjem, ki prihajajo z izletov, s tekem in z vežb. Vroča kopelj sredi zime in snega napravi pač vsakega izletnika in zlasti smučarja zopet čilega, krepkega, odpornega, zdravega.

Zgornja slika nam kaže pestro Japonko. Čeprav je okrog nje trda zima, je pripravila košarico jajec, ki jih bo pravkar potunkala v vroči naravni vrelci. Na desni strani je deska z navodilom, da morajo biti jajca, če hočeš, da bodo mehko kuhana, v vrelecu 4, če si želiš trdokuhana, pa 6 minut.

Škoda, da smo tako daleč od japonskega otoka Hokkaido. Kopati se, greti se in celo kuhati v vodi, ki nič ne stane, to je užitek in korist. Tako pa nas leto za letom pretresata skrb in strah že davno prej, kakor nam potrka na vrata — starka zima.

Čudna zvezda je »Sirius«

ki je v resnici dvojček. Njen manjši del ima kvečjemu 20.000 km premera, a njegova vsebina je tako gosta, da bi košček njene površine, velik kakor škatljica vžgalice, tehtal 5 meterskih stotov. Človek na tej mali zvezdi bi tehtal več tisoč meterskih stotov. Zvezdoslovec so odkrili še drugo malo zvezdo, pri kateri bi kubični centimeter njene vsebine tehtal 1000 ton. Privlačna sila te zvezde je 15 milijonkrat večja od privlačnosti zemlje. Luna, ki bi krožila okrog nje, bi jo morala obkrožiti v dveh sekundah, sicer bi jo ta čudna zvezda takoj prižela nase.

Smola barona Dorivala

»Gostilna pri brhki Kranjci, kakor se je imenoval izkuh, je bila komaj pol zasedena, ko je Dorival krevsal skoz tri sobe, da si poišče pripraven prostor. Že od poprejšnjih obiskov je vedel, da je zadnja soba, ki je imela poseben izhod na dvorišče, kaj bi rekel, za boljše goste. Pet miz je bilo notri. Velika, okrogla miza je stala pred staro, domačo zofo iz usnja. Glasnik iz kositra je stal na sredi mize. Bil je brez leve roke, v desni pa je nemoteno držal zastavico, kjer je bilo z rdečim sukancem všito »Stalno omizje«. Druge štiri mize so bile postavljene z ozkim koncem tik ob steni in poleg pleteni stoli. Na zofo je spal mož, poleg njega na stolu je sedelo dekle, ki si je postlalo s prekrižanimi rokami na mizi. Potihoma se je pogovarjal z mlajšim možakarjem, ki mu je sedel nasproti, in ki so se mu namazani lasje stekali v kitico, ki se je zdela, da je na sredi čela prilepljena. Spet pri drugi mizi je čepel grbast možiček, ki je imel tako kratke noge, da je z njimi bingljjal.

Dorival je sedel za mizo, ki je bila najbližnja stalnemu omizju. Natakari, ki si je privezal čez ponošen frak močno umazan predpasnik, je vprašal novega gosta, kaj želi.

Dorival je naročil steklenico piva. Dozdevalo se mu je, da si bo s tem zagotovil natakarijevo pozornost. Ni se motil.

Ko mu je natakari prinesel odprto steklenico in mu natočil kozarce, je vprašal:

»Koga pričakujete?«

Dorival si je moža ogledal. Iz ozkega, koščenega obraza je štrlel velik, zakrivljen, tenek nos. Revni brki iz črnih, štrlečih ščetin so padali na ozke, stisnjene ustnice neverjetno širokih ust. Da je brada na obrazu, se je samo zdelo. Močno razvit je bilo samo jabolko, ki je krasilo natakarijev suhi vrat in skakalo gor in dol, kadar je govoril, ki je včasih popolnoma izginilo, pa se je hipoma tem močnejše prikazalo. Pod nizkim čelom je žarelo dvoje globokih, lisičjih oči. Drug k drugemu je bil mož tak, da je človeka silil k previdnosti.

Pa Dorival ni prišel k »brhki Kranjci«, da bi iskal plemenitih ljudi.

»Ne čakam tega in tega, rad pa bi se s kom spoznal. Poznate zanesljivega človeka, ki se razume, kako se odpre železnata blagajna?«

Začuden pogleda natakari gosta. Čudak je. Na prvi pogled se mu je zdel sumljiv. Morda je ovaduh? Saj je nemogoče! Tako neumno in nerodno oni ne sprašujejo. Kolikor je natakari poznal ljudi, se mu je hitro posrečilo, da je Dorivala pravilno prepoznal. Novinec je, zelevec, ki gre prvič v ta posel, pa si išče tovarišal.

Natakari se je uprl z obema rokama ob mizo in se zaupljivo sklonil k Dorivalu.

»Si kaj izvohal?« se zanima.

Dorival ni bil navajen, da bi ga natakari tikali, vendar —

»Seveda sem!« odgovori Dorival. »Tudi zasluzilo bi se nekaj!«

Natakari se še bolj skloni.

»Se gre na ta posel lahko brez zamere?«

»Ne vem, kam merite,« se je zdelo Dorivalu potrebno, da vpraša.

»Če je nevarno, mislim?«

»Zajec mi ni za rabo. Za človeka, ki mu ni prav nič težko vlomiti v železno blagajno, zadeva ni nevarna, ni mislil!«

»Če bi dobil jurja — sam se namreč poprej —,« je pokazal z roko, da je že vlamjal. Dorival ga je razumel. Natakari mu je hotel do pičice razložiti, kako se pride železni blagajni do živega. Pri spominu na prejšnje vlomilsko delovanje se je zdela, da mu raste poželenje do novih poslov. Potrpljaj je Dorivala po plečih.

»Ti, jaz sem poleg,« pravi in široka usta se mu razlezajo v nasmeh. »Všeč si mi. Pri meni se marsikaj lahko naučiš. Pet let sem že jedel ričet. Pri nas ni zdaj nič novega. Greu po čašo, potem preudariva, kako bi to šlo.« Ni čakal, kaj bo Dorival rekel; šel je v prednjo sobo in vzel čašo iz omare.

Tedaj nekdo na lahko pocuka Dorivala. Dorival se obrne. Mali grbec je stal za njim.

»Varujte se Maksa,« mu pošepeta. »Je nesramen mulc. Laže ko pes teče. Poznam njegove muhe.«

Natakari Maks pride s čašo in jo postavi na Dorivalovo mizo. Grbec se hitro umakne na svoj prostor. Maks sede nasproti Dorivalu.

»Kaj je iskala pokveka pri tebi?« vpraša nezaupljivo. »Varuj se kanalije. Za kovača te

Čudežna svetilka Za naše male

Zivela je некоč na Kitajskem revna starica, ki je imela sina Aladina. Aladin je bil velik lenuh in je zapravljal ves svoj čas z igranjem.

Ko se je nekega dne spet igral na ulici v družbi počestnih pobalinoov, se ustavi tam blizu neki neznanec, gleda nepremično Aladina in ga končno vpraša:

»Kako ti je ime, fantič?«

»Jaz sem Aladin, sin krojača Babe Mustafe. Toda moj oče je že pred časom umrl,« je odgovoril Aladin.

Tedaj ga neznanec objame, izbruhne v jok ter pravi:

»Ojoj! Vrnil sem se domov, in zdaj čujem, da je moj ubogi brat umrl! Fantič moj, pojdi, povej svoji materi, da je prišel tvoj stric in da bo nocoj večerjal pri njej.«

Aladin je odhitel domov ter povedal materi o svojem srečanju z neznancem. Mati se je zelo začudila in rekla:

»Nisem vedela, da imaš strica.«

Karkor koli že, pripravila je izvrstno večerjo. Neznanec je prišel in govoril tako ganljivo o svojem pokojnem bratu, da je vdova začela verjeti v njegovo resnicoljubnost, zlasti še, ko je obljubil, da bo kupil Aladinu trgovino in ga napravil za trgovca.

»Jutri ne moreva kupiti trgovine,« pravi stric, »kajti jutri je petek in v petek se ne delajo kupčije. Šla bova pa pogledat mesto in javne nasade zunaj mesta.«

Nasledaje jutro zgodaj zjutraj je odšel neznanec z Aladinom na sprehod. Skupaj sta izbrala mesto, kjer naj bi Aladin odprl svojo trgovino. Potem sta odšla iz mesta ter hodila po javnih nasadih in mimo krasnih palač, dokler nista prišla do vznožja gora.

Tukaj se je neznanec ustavil.

»Zdaj ti bom pokazal nekaj čudovitega,« pravi. »Toda prej naberi nekaj drv za ogenj.«

Aladin je nabral nekaj dračja, in ko je prižgal ogenj, vrže neznanec v plamen nekaj pripravljenega prahu. Takoj se je zemlja odprla. Prikazale so se stopnice, ki so vodile navzdol.

»Pojdi dol po teh stopnicah,« pravi neznanec, »dokler ne prideš do treh velikih dvoraa. Pojdi skozi nje in prišel boš v sadovnjak.«

Pojdi preko vrta in prišel boš na teraso, kjer boš videl v zidni vdolbini prižgano svetilko. Ugasni jo, olje zlij na tla ter mi jo prinesi sem. Tu imaš prstan, ki te bo varoval vsega zlega.«

Aladin si je nataknil prstan ter odšel po stopnicah. Sel je skozi tri dvorane ter prišel na vrt. Potegnil je svetilko iz votline, upihnil plamen, olje zlij na tla ter skril svetilko med gube svojega plašča. Potem je pogledal okrog sebe. Ni videl še nikoli tako lepih dreves. Nekatera so imela belo sadje (to so bili biseri), druga so imela svetle in prozorne sadeže (to so bili diamanti), spet druga drevesa temno-rdeče (rubini), druga zelena, modre, vijoličaste in rumene (smaragdi, turkini ametisti in topazi). Aladin je kajpada bil prepričan, da so sadeži iz barvnega stekla, in rajši bi imel namesto njih sočne smokve in sladko grozdje. Toda njih barva je bila tako lepa, da jih je utrgala nekaj od vsake vrste.

Potem se je vrnil k odprtni.

»Dajte mi roko, stric, ter mi pomagajte ven,« je rekel.

»Daj mi prej svetilko,« je odgovoril neznanec.

Aladin ni hotel oddati svetilke, dokler ni bil na prostem, kajti imel jo je pod nabranim sadjem.

Tedaj se je neznanec razsrdil. Vrgel je nekaj prahu na ogenj, nakar se je zemlja zaprla.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

na meh odere. Ne razumem gospodarja, da ga sploh trpi v svojih prostorih. Že dvakrat sem ga po stopnicah vrgel, pa velikani duha se ne zmenijo za take reči.« Šrepa, grozeče pogleda na mizo, kjer je sedel grbec.

»Če boš še kaj srboritil, ti jih naložim mernik z leskovim vatlom,« zakliče malemu, prihuljenemu možičku.

»Maks,« pravi grbec mehko, »kaj sem ti pa napač naredil. Saj sem tvoj prijatelj.«

Maks napolni čašo in trči z Dorivalom.

»Pusti nosnago,« reče. »Igrajmo spet enkrat barone! Na zdravje! in spi je kislino vino kakor vodo.«

Dorival je samo pomohil ustnice. Postajalo mu je vroče.

»Povej, kako se pišeš? Sploh vera za vero. Meni se lahko vsega razodeneš. To je sploh podlaga za vsak posel. — No, Malka, naspantkala?«

Vprašanje je letelo na dekle, ki je spalo pri okrogli mizi. Ko so zažvenketali kozarci, je dvignila glavo in mežkala, še napol v spanju, proti Dorivalu. Saj to je čeden mladec, čisto nova prikazen. Prav gotovo ima polne žope denarja. Oči so ji obvisle na njem. Mulkoma se vzdigne in gre do mize, kjer sta sedela Dorival in natak. Vzame v roko steklenico in pozorno ogleduje, kaj je napisano na njej.

»Maks,« ga pokara, »gospodu grofu bi pa že lahko prinesel boljše vino. To vino človeka za usedom začegače. Saj dovolita! Prime Dorivalov kozarec in v dušku spi je. »Po cvičku je človek vesel. Smem prisesti?«

Napravljala se je, da bi sedla na stol poleg Dorivala. Dorival je odklonil.

»Precej grem,« pravi. »Tu imaš vino in kozarec.« Da ji steklenico in kozarec, dekle se pa umakne, od koder je prišla.

»Prinesem drugo steklenico. Prvovrstno vino!« Maks vstane in hoče iti v prednjo sobo, pa ga Dorival pridržil.

»Ne pijem nič več,« reče. »Grem. Pridem zopet. Jutri zvečer. Takrat se vse pomeniva.«

»Da mi ne pobeogneš. Ni kar tako, zelenec,« je bil Maks jezen. »Povabil si me. Ne smeš se potuhniti. Ni kar takol! Nalasaš prinesem steklenico šampanjca. Korle! Pepe! Sapralot! Tu je gospod, ki rad plačal V vrstol Malka, ti tudi!«

Možakar s častljivo brado in mladec z mastno kitico na čelu sta bila takoj zraven. Tudi zaspane na zofi se je vzignil. Imel je široka pleča, vrat ko bik in oduren obraz.

»Kaj pa je?« vpraša.

»Mladi gospod ima danes odprto srce in odprte roke,« mu Malka pove in vrešči od veselja. »Pridite, gospod grof, na zofi, na mojo desno stran!«

Hotela je prijeti Dorivala pod pazduho, čemur se je Dorival odločno uprl. Pogledal je po plašču in šele sedaj zapazil, da je natak odnesel plašč in klobuk iz sobe.

»Takoj mi prinesite moje reči!« veli natak. Natak se mu je v obraz smejal.

»Zmeraj z dobro voljo, zmeraj,« se mu je posmehoval natak. »Sicer bi pa strašansko rad vedel, s kom imamo prav za prav čast? Pepe, teci vsaj po biračo na vogalu, naj dol pride in mu kosti in obisti preišče!«

»Saj!« pravi Dorival mlademu človeku, ki mu je rekel natak Pepe, »pokličite takoj stražnika!«

Pepe se ne gane z mesta. Z rokami v žepu zija v Dorivala. V sredo stopi stari, častiljivi možakar s polno brado.

»Otroci! Pustite policijo v stran!« jih svari. Obrne se k Dorivalu in reče:

»Mladi gospod, ostanite mož beseda in kaj dajte. Če nečete piti z nami, vam tega ne bomo zamerili. Le potegnite boto.«

Orjak z bikovim vratom si je izmencal spanec iz oči in stopil bliže do Dorivala. Zelo natančno si ga je ogledal. Za hip se je zdelo, kakor da se mu hoče namuzati in ga pozdraviti kot starega znanca, pa je zmaknil roko, ki jo je bil že stegnil, in razočaran zmajeval z glavo.

»Tako zelo je podoben mojemu dobremu prijatelju,« pravi Malki, ki je stala poleg nje ga, »sem mislil, da je Emil s cilindrom.«

Dorival ni prav nič dvomil, da je Emil s cilindrom njegov dvojnik Emil Šepec. Naletel je vendar enkrat na človeka, ki ga podobnost z Emilom Šepcem ni premotila. Kako ostro je znal ločiti stalni omiznik v razbojniški kletil

Sivobradec ga je še enkrat opozoril:

»No, mladi gospod, pokažite vendar nekaj dobre volje.«

Dorival mu stisne zlat novc v roko. Bil je vesel, da se lahko reši z odkupnino, kajti že je prišlo nekaj sumljivih postav iz prednjih sob, ki so pa bili vsi taki, kakor da jim je resnično srčna potreba pobiti in obrati boljše oblečenega človeka.

Maks mu prinese plašč in klobuk in zahteva za steklenico vina sto dinarjev. Brez godrnjanja plača Dorival in urno odide iz gostilne. »Pri brhki Kranjci.« Bradati stavec zapoje za njim. »Ze dolgo nismo pili gac, in zbor mu navdušeno pomaga.«

(Nadaljevanje prihi.)

Kako slišijo žuželke

Se je vprašal že marsikdo. Nikjer na telesnih metuljev, muh, broščev in drugih žuželk ni opaziti, kar bi bilo podobno malim ušescem. Vendar pa je obče znano, da je sluh malih živalic prav dobro razvit. Naravoslovci so po dolgih preizkusih dognali, da slišijo žuželke s pomočjo neznatnih dlačic in bradavičk, ki delujejo kakor sprejemne antene pri naših radijskih aparatih. Sicer pa sistem radijskih aparatov okorno posnema mater naravo, ki je na neverjetno preprost in hkrati izredno duhovit način podarila razvitejšim živalim in človeštvu važni čut sluha.

Najhujši strup na svetu je adenij

Dobivajo ga iz južnoafriške rastline adenije. Adenij je 5000 krat bolj strupen kot strihnin. Le neznatna kapljica zadostuje in človeško truplo je v razkroju. Smatrajo ga za najmočnejši strup na svetu.

Tokeča svila

Japonska je dežela, ki že od pradavnine izdeluje najlepšo in najbolj dragoceno svilo. Prof. Hošino iz Tokija tedaj ni šlo za to, da bi izboljšal njeno kvaliteto, ko je pričel s svojevrstnimi poskusi s sviloprejkami. Šlo mu je namo za znanstvene svrhe ko mu je šinilo v glavo, živalce prisiliti, da ne bi več predle svojih mešičkov kakor doslej, temveč da bi izločevale svoj fibroin kot prozorno tekočino.

Ni še znano a kakšnimi pripomočki je profesorju uspelo uresničiti to stvar. Toda dejstvo, da je mogoče iz te tekočine z zelo preprostim

načinom pridobivati svilne nit in jih predelati za vse vrste svilnih tkanin, je baje že preizkušeno. Prednost njegove metode je v tem, da je orslej potrebno veliko manj dela za iskoriščanje produkta svilopreke, zato pa se bo tudi cena svili znižala približno za polovico. Poleg tega meni prof. Hošino, da bo mogoče kakor svilopreke tudi druge vrste gosence pripraviti od tega, da bodo izločevale uporabno fibroidno tekočino.

Anekdota

Ko je bil angleški kralj Henrik VIII. sprt s francoskim kraljem Francom I., je hotel poslati temu odposlanca, ki bi naj kralju zabrusil v obraz nekaj psov in groženj. V ta namen je izbral nekega škofa, ki pa ni hotel sprejeti tega nenavadnega poslanstva.

»Čisto mirno lahko greste tja,« je skušal kralj prepovoriti škofa. »Če vam bo dal kralj Franc odsekati glavo, bom jaz takoj dal odsekati glave sto Francozom, ki so v moji oblasti.«

»To prav rad verjamem,« je odgovoril škof. »Dvomim pa, da bi se katera izmed teh glav prilagala mojemu vratu.«

Zlata gora v puščavi. Vsa Avstralija se zanima za ekspedicijo, ki je odpotovala v skalnato avstralsko gorovje z namenom, da poišče zlato goro. Ze 20 let vedo zanjo, ne poznajo pa točnega njenega mesta. Prvi je pripovedoval o njej nek iskalec zlata, da je baje poina zlatih zakladov. Od samega veselja pa se je nato vdal pičaji in umri, ne da bi izdal podrobnosti. Pozneje je naletel nanjo s pomočjo nekega lovca nek bančni uradnik in prinesel s seboj v mesto celo več kamnov, ki so vsebovali izredno količino zlata. Slučajno pa je lovec takoj po prihodu umri in uradnik se ni mogel več točno spomniti mesta. Neka družba je staviha uradniku

nato letalo na razpolago, pa ekspedicija se je po neurečilu in pozneje so našli uradnika mrtvega v nekem drevesu. Umri je od gladi. Pri njem pa so našli še beleške o zlati gori, ki jo je vendarle spet našel. Te beleške so izročili vladi, ki je takoj odpelala posebno skupino iskat zlato goro. In sedaj Avstralki nesirpno čakajo na novico, da jo je skupina našla.

Iz življenja ruske carice. Ruska carica Katarina II. je po krivici na glasu velike tiranke, kajti napram svojemu služabništvu je bila izredno mila in prizanesljiva. Vstajala je zjutraj že ob netih, si sama zakurila ogenj in skuhala zajtrk. Nekeč je to storila, ne da bi vedela, da dimnikar ometa dimnik. Mož je bil ravno na delu v dimniku, ko mu je dim udaril v obraz, da je moral nemudoma zapustiti delo. Prihrumel je v kuhinjo kjer je stala pri ognjišču vladarica in jo je nahrullil z grobnimi psovskami. Carica se je mizala in smejala — dimnikar je šele pozneje izvedel, koga je tako kosmato obdelal s svojim jezikom.

Delj lesenih vozniških koles se s časom zrahljajo, posebno če se vozovi nahajajo na soncu. Pomagamo si navadno tako, da spravimo voz bodisi v vodo ali da pridno škropimo lesene in tudi železne dele kolesa. Na jesen pa nam kolo navadno odpove, če imamo dobro srečo, se nam kar sredi vožnje sesuje. Pravi voznik si bo pri zrahljanem lesenem kolesu pomagal na ta način, da bo med dva zrahljana dela ali med železni obroč in les pognal primeren lesen, ploščat klin. Izognil se bo tako morebitnim poznejšim neprijetnostim.

Ne igranje se s granatami in patroni, ki so zakrivilo med mladino še toliko smrtnih nesreč. Obvestite o nadjbi pristojne oblasti!

Iščem kobilo

temno pramo, ušesa klapasta, stara 5 let, oddana k l. bat. Dravljice, žig 2545, razpuščena v okolici Novega mesta. — Če je komu znano, kje se kobila nahaja, naj proti dobri nagradi sporoči na naslov: Bartol Alojzij, Travnik 58, p. Loški potok.

2000 din nagrade dobi

kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila fuksa, brez žiga, z belo liso na glavi in vse štiri noge pod binceljem malo bele, zadnje noge bolj močne, je vseska in močna, stara 8 let, svedle grive. Razpuščena je bila v Škofljicah pri Šmarju pod klancem. — Iščem tudi dva komata in en voz. Franc Kobal, Cevica 32, Dol. Logatec

1000 din nagrade

dam onemu, kateri bi mi povedal, kje se nahaja konj pram, srednje težek, z belo liso na čelu in nosi, zadnji nogi do biclev nehi, star 8 let, žig na nosi št. 3, via. 155/170, konj je lepe postave, oddan je bil v Škofji Loki Planinskeku zavojšču, kdor bi vedel kaj resnega povedati, ali va= kje se nahaja, naj proti povrnitvi stroškov sporoči na naslov: Brezar Franciška, Breg, p. Dobu 2, pošta št. Vid p. Stični, Dolenj.

Prodaj kaščo

hrastovo, dobro za hišo, gepelj in mlaticnico, stroj za koruzo sadit ter čebelnjak po nizki cenf. A. Skubic, Bervacé, Grosuplje.

Iščem kobilo pramo

temno rudeča, zadnje noge ima rapave. — Okoli bincija spomlad postrizene diake. Vis. 157/180. Stara okoli 18 let. Sporočiti proti nagradi na Ivan Marjinko, Vnanje gorice 14, p. Brezovica pri Ljubljani.

Iščem kobilo

mokro fuksco, z dolgo liso na glavi, stara 6 let, žig 3061. Kdor je našel, dobi 1000 din nagrade. — Znidaršič Fr., Lipšenj 12, p. Grahovo-Rakek.

Iščem konja

prama, na hrbtu in rebrih malo sive diake, star 8 let, visok 155/166, srednje tešak, žig 739, vojaške podkove na zadnjih nogah. Prosim sporočila proti nagradi na naslov: Strajnar Franc, Dečja vas, p. Trebnje.

Iščem konja fuksa

žig 3273, ime »Publ«. Vis. 160, obseg 180 cm, leži na desni. Sporočila proti nagradi din 1000. Ivan Petkovešek, Izanska c. 117, Ljubljana.

2000 din nagrade

dobi, kdor sporoči, kje je konj fuksa liščje barve, lisa široka čez celo glavo, obe nozenci in ustnici beli, star 15 let, malo sliokast, višina 155/172, žig 2200, tudi komat istega žiga, voz in komat št. 2010 z leseno osjo spredaj in železno zadaj, voz je lojtrni. Dajje še voz žig 3510 ter komat žig 2195. Sporočiti Trček Jakobu, Laze 8, p. Borovnica.

Iščem kobilo pramo

z malo liso na glavi, žig 302 in voz srednje težak z dvojno vprego ter vol rdeč, sekašt, žig 100. Sporočila proti nagradi na Potokar Tomaž, Podlipoglav 11, p. Dobrunja.

1000 din nagrade dobi

kdor mi sporoči, kje je konj temen pram, star 8 let, višina 160, obseg 181 cm, žig št. 2655, močne grive, na čelu bela zvezda, zadnja leva noga spodaj bela, s črnimi pikami. Oddan v Dravljah 2. bateriji, razpuščen na Mokrem polju pri Novem mestu. — Naslov: Ivane Ivan, Vel. Poljane št. 16, pošta Ortnak.

Štalni stroj

pogrezljiv za 2000 di narjev in moško kolo prodam. Florjanska št. 10.

Dekle

pridna in poštena, se sprejme v službo na kmetijo blizu Ljubljane. Dimnik, Jarše 6, p. Mokte-Ljubljana.

Iščem voz z lojtrami

in konjako vprego (komat) št. 83, oja (štanga) nova, zeleno barvana, na sprednjem delu voza je močna zavora. Sporočila — proti nagradi — na naslov: Štrubelj Janez, Paradišča št. 7, p. Šmarje-Sap.

Vse vojake,

ki so prejeli konje I. planin. batalj. dne 12. marca v Zabnici pri Škofji Loki, na prošam, da če kdo kaj ve o mojem konju, rdečem pramu, ima majhno liso na glavi, postrizeno grivo, z desno prednjo in levo zadnjo nogo v bincelju belo. Naj sporoči proti nagradi 1000 din, lastniku: Miakar Vinko, Češnjice št. 6, obč. Dobrunje pod Ljublj.

Iščem kobilo pramo

visoka 154 cm, žig na nogi je menda št. 174. Zadnje noge nad kopitom bele. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči — proti primerni nagradi — na naslov: Iv. G., Ljubljana, Sv. Petra e 40, pritiščje dešno, ali pa lastniku: Pogačar Petru — Tunjice 25, Kamnik-Gorenjsko.

Pozor!

Znano mi je za kobilo pramo. Visoka je 148, obseg 162 cm. Zadnje noge ima v bincelju bele. — Vem tudi za konja prama. Visok je 145, obseg 173 cm. — Zadnje nogo ima v bincelju belo. Rep in grivo ima rno. Žig št. 356. Star približno 17 let. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 8695.

1000 din nagrade

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila žig 1075 ali brez. »Fuksa«, glava široko lisasta, brnasta, spodnja usta bela, zadnja desna noga do biclja bela, enako leva v manjši meri, griva, rep rujav, vis. 157/177. Oddana v 16. art. puk 14. marca 1941. Sporočiti na naslov: Ilo Karol, Gorica vas 41, p. Ribnica na Dol.

Mlatilnico

»Kovarižik« v dobrem stanju, teška 1600 kg, proda Strojna zadruga v Dravljah, Ljubljana.

Dobro nagrado dobi

kdor mi lasledi vola belopisnène barve z belo liso na čelu, žig na rogu 213 in vola sivca z žigom 214. — Iščem tudi obelstev vas z žigom 213. Andrej Jaklič, Ravnik št. 17, p. Nova vas pri Rakeku.

1000 din nagrade dam

kdor mi pove, kje je konj fuks, star 7 let, sliši na ime »Publ«, srednje težak, visok 153, obseg 172 cm, je krotak, na glavi ima belo liso, nosi jo pokonci. Na plecih ima belo piko. — Na obe strani ima rumenkasto grivo. Rep malo sivkast. — Oddan 28. marca v posadni bataljon na Vrhniko. — Jakob Rotar, Brezovica 22, pri Ljubljani.

Iščem konja prama

z zvezdo na glavi, začrnel, obe levi nogi v biclju beli in hrastavi. Na rebrih majhne bele lise. Na desnem stegnu bulica s živi. Vis. 164, obseg 180 cm. Lanski žig na kopitu 114 ali 11, ni jasen. Letos ni dobil žiga. Star 14 let. Oddan v Goll vrh pri Lučinah. Kdor mi sporoči kje se nahaja, dobi primerno nagrado. Bradsko, Crni vrh 46, p. Polhovgradec.

300 din nagrade

dam onemu, ki poizve in mi javi kje se nahaja moj konj, ki ima na sprednji desni nogi žig št. 533. Sporočiti na Damjan Ignac — St. Jur p. Litiji.

Hlapec

za kmetijo, treznega, poštenega in vajenega konj, sprejme takoj. Černe, Ljubljana-Miška, Vodnikova 105.

Mali oglasnik

1000 dinarjev dobi

kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila prama, pri opravljanju se boji komata, na desni strani pod lakotnico ima 10 cm dolg pas od nekdanje rane, po zivotu ima prav malo pomešane sive diake, mera 160/174, stara 14 let, brez žiga, razpuščena Kloster Smihel pri Novem mestu. Telban Franc, Verd 57, Vrhnika.

1000 dinarjev nagrade

tistemu, ki mi sporoči za kobilo strasto pramo, žig 317, na vrhu repa ima sivo žimo, 20 let stara, huda na konje. — Ivan Lampič, Podmolnik 10, p. Dobrunje.

Iščem konja fuksa

liša na glavi, bela griva, na levi zadnji nogi je bil svoj čas zmeden, zato je v biclju noga malo debelejša. Krmo je počasni, kopito visoko, hodi z zadnjima nogama široko. Oddan pri Sv. Duhu pri Škofji Loki v 20. vod, star 8 let, vis. 154/162. Ter konj fuksa, žig 3229, vis. 160/170, star 14 let, mala zvezdica na glavi, ozek v križu, stoje pokončne, v vozu počasen, oddan je bil v art. vojašnico v Ljubljani v trupno komoro. Javiti proti nagradi na Franc Dolenc, Brezje 2, Dobrova pri Ljubljani.

Iščem vola

pseničnega, 650 kg, lepo rožan, žig 236, in voz z žigom 236 in lojtrami. Dam 500 din nagrade kdor mi sporoči na naslov Baraga Janez, Sv. Duh 4, p. Nova vas, Rakek.

1000 din nagrade

od vsakega konja. Kobila, pram, zadnja leva noga 20 cm bel., na glavi sika, mera 1501/170, 10 let stara; drugi fuksa, belo grivo, rep postrani, 147-165, 16 let star, oba prednja kopita ploska in oba z žigom 76. Franc Samida, Mali Rigel, p. Toplice, Dolenjsko

Iščem konja fuksa

malo postavne, na glavi zvezda, temna griva, obe zadnji nogi do ktipna beli, star 5 let, vis. 148/162, brez žiga, razpuščen v Ribnici. Dol. Nagrada najdite-lju in ki javi konja je 500 din. Pašk. Hočevje 15, Videm-Dobrep

Vem za konja fuksa
žig nerazločen čez tisoč, star 6 let, s komatimi nogami, z malo belo liso na glavi. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod 8462.

Iščem vola

rjavega, star 5 let, lepo rožan, velike roge, bil je podkovan, žig na rogu 402. Prosim sporočila proti nagradi 1000 din na naslov: Telič Jože, Zerovnica št. 39, p. Grahovo pri Cerkljici.

Seme sončnic

za stisane jame nudi Sever & Comp., Ljubljana.

Kravo

s četrtim teletom in kobilo 3 let staro prodam. Kavčnik Alojzij, Dragomer 9, p. Brezovica.

1000 dinarjev nagrade

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja konj, grošast zelenko, žig 1456, vis. 160-174. — Levstek Franc, Goriča vas, Ribnica, Dol.

Iščem par volov

eden vis. 165 cm, zelo dolg, montafonec, na rogu žig 292, drugi je srednje velik, vis. 155 cm, psenične barve, na rogu žig 293, ter gozdarski voz z zavoro zadaj, na traktelnu, openu in polici vžgan znak F. D. Sporočiti proti visoki nagradi na Franc Devjak, Logatec 13.

1000 dinarjev dobi

kdor mi javi, kje je konj dor. 154/168, žig 148, oddan 3. bat. 37. pp. Juran Josip, Stara žaga 16, Črmošnjice.

Iščem konja fuksa

starega 4 leta, na glavi ima tenko liso, žig 82, ima poseben znak na desni strani bule od udarca. Proti lepi nagradi sporočiti na: Štrubelj Marija, Paradišče 5, p. Šmarje-Sap.

Iščem 2 konja murca

oba približno 162 cm visoka, eden ima žig 16 na levem kopitu, na levo oko slep, star 8 let; drugi ima žig 181 (tablico v grivi), star 12 let, ušesa drži pokonci bolj skupaj, oba grosta pokonci. Kdor kaj ve, naj proti primerni nagradi sporoči na Janez Knap, Mahneti 1, p. Begunje pri Cerkljici.

1000 dinarjev nagrade

dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja vol, temno siv, bel smrček, naprej ukrivljeni rogovi, rep do kolena, zadnji parkiji bolj narazen, star 5 let, visoke postave, brez znaka. Ivana Obiak, Stara Vrhnika 61.

1500 dinarjev dam

kdor mi pošče konja prama z malo liso na glavi in smrčku, leva zadnja noga v biclju bela vis. 173-183, žig 2956. Kolar, Logatec.

Zamenjam

kravo za vola. Ivan Bizjan, Dobrova 2.

Iščem konja prama

fuksa, žig 5, bela griva, na čelu lisa, star 5 let, razpuščen v vasi Peč, obz. Višnja gora, vis. 155-179. Sporočiti proti nagradi 1000 din Antonu Rusu, Segova vas 9, Loški potok.

Iščem konja fuksa

rjav, 6 let star, brez lisa, na prvi desni nogi v biclju ima znotraj obrunek, zadnji nogi krivi nazaj, vis. 158-175, žig 60, lepega zivota, razpuščen na Peči pri Grosupljem, nagrada 1000 din. Prijatelj Ivan, Vel. Poljana 15, Ortenek, Dol.

1000 dinarjev dobi

kdor sporoči, kje se nahajata konja prama: žig 2363, z zvezdo na glavi in malo liso med nosnicama, oddan 13. marca v 16. artill. polk, 3. bat; žig 4199, zadnja desna in prva leva malo bela, se muza, vozil je z neko črno kobilo pri vozarjih, oba sta bila razpuščena na Dolenjskem. Sporočiti na: Erjavec Martin, Stara cerkev, Kočevje.

Iščem voz

z lojtrami in lesen aka, žig 142. Sporočiti proti nagradi na Grm Janez, Gradišče 8, p. Ig.

Iščem konja fuksa

oddan k 1. bat. Dravljice, star 7 let, vis. 163-182, na glavi malo belo liso, leva noga do podkolena bel, žig št. 2031, glavni znak za spoznanje: konj živ, na zadnje levo nogo počepuje (škiripec). — Kdor bi kaj vedel, kje se konj nahaja, prosim sporočiti proti dobri nagradi na Franc Kolar, Travnik, p. Loški potok.

Dva konja, voz, komat

iščem; konj je črn z žigom, če je okoli 59, star 10 let, lep in povit, srednje velikosti, s zadnje levo nogo v višini 25 cm belo, v vozu se nosi lepo in stiši na ime »Milan«. Črn konj z žigom nekako 1065-1077, star 8 let, visok, ozkih prs, z povešenim križem, glava bolj ozka in z majhnimi očmi, zelo dober voznik in nosi v vozu glavo navzdol ter s njo malo maha. Šiški na ime »Cvetko«. — Voz je enovprežen, tehta ca 370 kg in je v zelo dobrem stanju, skoraj nov ter je plekan s sivo zeleno barvo, platišča 3 cm. — Komat za težke vozneje. — Kdor me obvesti, kje se konja nahajata, hvaležno izplačam za vsakega konja 2000 din, ako pa pripelje konja 2500 din. Za voz ali komat dam tisoč dinarjev nagrade. Hren Alojzij, Ribnica, Dolenjsko.

Pozor!

Vem za konja črnega šimla, visok približno 157 cm, miren, po čelu bolj belo sivo, lepe postave, brez žiga, grivo temno sivo, vse 4 noge do nad kolonom bolj črne, rep zgoraj bolj črn, spodaj sivo. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 8517.

Pozor!

Vem za konja prama, vis. 158-173, zadnji desni kopiti beli za dva prsta bele diake, rep črn, debel skozi enako, vse štiri noge do nad kolen črne, brez žiga. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 8518.

Pozor!

Vem za konja fuksa, temen, vis. 160-165, na glavi dolgo belo liso, na čelu za pol jabolka rjavo pliko, obe zadnji nogi beli, desna več, na levi strani prs belo liso, okrog lise za mal prst rjavi krog, okrog rjavega kroga malo bele diake, žig 312, mogoče star ali novi žig. Naslov v upravi »Domoljuba« pod 8519.

Iščem vola

ki sem ga oddal vojski v Novo mesto, 4 leta star, črne barve, žig 6 na rogu, na zadnjih nogah ima en parkel nekoliko prirezan. — Stroške povrnem. Sedanj lastnik naj javi naslov na Zalc Anton, M. Korinj 9, Zagradec.

Kupim voz

zapraviljivek. Zitnik Martin, Stara vas 1, p. Grosuplje.

Iščem konja

nagrada 500 din, vis. 175 cm, pram, brez lisa, žig 574, prednja desna noga pod kolenom zažgana kost, zadnja leva s stih panj žgan. — Vinko Vovk, Kolezijska 25, Trnovo.

Kobila fuksa

z žigom 460, bela griva, se nahaja pri Koprivcu Janezu, Zalna št. 22, Višnja gora.

1000 din nagrade

dam onemu, ki izlede-di mojo kobilo pramo, 12 let staro, srednje težka, 150 cm visoka, obseg 170 cm, podolgasta lisa na čelu in podolgasta lisa na smrčku, zadnja leva noga v biclju nekoliko debelejša. — Brez žiga, Franc Goštaša, Bevke 53, pošta Vrhnika.

Lepo nagrado dobi oni

ki izlede-di kobilo pramo, staro 5 let, na glavi ima malo cveta, rep črn, kosat, griva napol ostrizena. Višina 152, obseg 157 cm, žig na nogi štev. 77, je malo sitna. Komur je kaj znano, prosim, da mi sporoči proti lepi nagradi. Miha Grkman, Tunjice štev. 14, pošta Kamnik.

Dobro nagrado

dam tistemu, ki izlede-di moja dva konja fuksa, eden s žigom 1210, oddan v Hrastje pri Ljubljani. Drugi s žigom 234, na desno oko mesečno slep, oddan v Stražišče pri Kranju, oba s belimi izami, težje vrste. — Zelezina Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvet-ska št. 1.

Iščem vola, žig 47,

sivobelega barve, razpuščen v Novem mestu. Sporočiti proti nagradi na naslov: Ščurk Rafael, Ščurki štev. 1, Turjak.

Kdo od vojakov

2. bat. 135. divizija na kaj ve o kobili žig 2670, vel. 160/178 prama, na glavi ima malo zvezdico. Razpuščena je bila v Mokrem polju. Sporočiti proti nagradi 700 din na Bolha Janez, Goriča vas 3, p. Ribnica.

Lepo nagrado dam

kdor mi sporoči, kje se nahaja konj fuka, visoke postave, miren, na glavi dolga lisa, zadnji nogi pod koleni beli, se malo kreše, prednje desno malo ven postavlja, leva je znotraj pod kolenom malo debelejša, star 7 let, na desnem pleču malo zaplečence. Sema Jože, Polica 6, Višnja gora.

1000 din nagrade

dobi, kdor mi pove, kje se nahaja vol in voz, ki je bil še v dobrem stanju, z lojtrami, zadaj zavora, žig 162 sprejavi na zaboju. Vol je črn montafonec, s veliko belo liso, po glavi rožan, ima lepo, bolj drobno glavo, malo zaplečnat. Star 3 leta, žig na rogu štev. 162. Zemljak Janez, Vrh 7, p. Ig-Studenec.

Iščem dva konja

proti nagradi. Konj pram, vis. 164, zadnji nogi švedrasti, kopita nastoljena, na čelu majhna zvezda. Kobila fuksa, lisa, na glavi, vis. 165 cm, za prednje nogo na desni strani mala jamica od nekdanje rane, na rebro obrunek, oba brez žiga, razpuščena Kloster-Smihel pri Novem mestu. — Vinko Nagode, Verd št. 13, Vrhnika.

2000 din nagrade

kdor izlede-di voz, komat in kobilo pramo 4-5 let, na levi zadnji nogi ima znamenje, oveze, na stegnu pa bulice in »berpavzarce«, žig 4125. Naprosim vojaka, ki je vozil s to kobilo, naj sporoči, kje je in če je še živa. Oddana je bila v Koseze, razpuščena pri Novem mestu. Dobi nagrado, Okoren, Vodi-ce 1, Videm-Dobre-polje.

1000 din nagrade

dam tistemu, ki mi sporoči, kje dobim vola temnorjavega, vrha repa ima belo liso, žig na rogu 39. Vel. 150/188. Zadnji nogi precej močni, ukrivljeni (vagasti), zato težka hoja. Z zobmi večkrat akrita. Razpuščen v Ljubljani 16. art. puk, odgnan najbrže v gorenjsko stran. Martin Staro, Lipljene 22, p. Grosuplje.